CENA EGZ. 20 GR.

DZIEŃ POLSKI

REDAKCJA
ADMINISTRACJA
WARSZAWA, SZPITALNA 1
TEL. RED. 630-54. ADM. 649-04

CZYTAJCIE DZIŚ:

UROCZYSTOŚCI KU CZCI PIUSA XI

OBNIŻENIE POKRYCIA DOLARA

KU POROZUMIENIU FRANCUSKO-ANGIELSKIEMU W GENEWIE

№ 44. WARSZAWA, Sobota 13 lutego 1932 r. Rok IX.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Porozumienie japońsko-sowieckie w sprawie Mandżurji?

LONDYN (PAT). „Daily Express" przynosi dziś sensacyjną wiadomość o zawarciu tajnego porozumienia pomiędzy Rosją sowiecką a Japonją, na mocy którego Rosja sowiecka wyraża zgodę, aby Japonja rozszerzyła swe panowanie w Mandżurji i częściowo w Mongolji. Dziennik stwierdza, że dyplomatyczne zwycięstwo Japonji nastąpiło po 6-miesięcznem powodzeniu militarnem w Mandżurji.

Według tego tajnego porozumienia, Rosja Sowiecka sprzeda Japonji wszystkie swe udziały w kolei wschodnio - chińskiej. Moskwa zobowiązała się również do nieinterwenjowania po stronie Chin i niewtrącania się do żadnych zatargów, jakie mogą powstać wzdłuż Pacyfiku.

Walka o Charbin i Szanghaj

TOKIO (PAT). Według wiadomości ze źródeł kompetentnych, jest rzeczą możliwą, że gen. Uyeda wyśle ultimatum do dowódcy 19-ej armji chińskiej. Natychmiast po przyjeździe do Szanghaju, gen. Uyeda ma zwrócić się do dowódców cudzoziemskich z prośbą, aby nakłonili oddziały chińskie do dobrowolnego wycofania się z zajmowanych przez nich terenów. W razie odmowy Chińczyków, gen. Yyeda uprzedzi dowódców chińskich, że użyje sił w celu zmuszenia Chińczyków do cofnięcia się.

SZANGHAJ (PAT — Reuter). W czasie wczorajszego 4-godzinnego zawieszenia broni z terenów, objętych walką, przeniesiono do koncesji międzynarodowej i w inne bezpieczne dzielnice miasta przeszło 5.000 ludności cywilnej. Czynione są starania, mające na celu zawarcie stałego rozejmu, przyczem Japończycy mieli się na to zgodzić, o ile wojska chińskie cofną się o 20 mil od miasta. Władze chińskie odpowiedziały odmownie.

SZANGHAJ (PAT). Sześć samolotów japońskich rzuciło szereg bomb na Czapei.

TOKIO (PAT). W czasie walk o Charbin, zabitych zostało około tysiąca Japończyków.

Ku porozumieniu francusko-angielskiemu

PARYŻ (PAT). Premjer francuski, celem szybszego doprowadzenia do porozumienia między Francją a W. Brytanją, polecił min. Tardieu prowadzenie pertraktacji z ministrem Spraw Zagranicznych W. Brytanji, przebywającym również w Genewie. Przez cały dzień wczorajszy obie strony pracowały intensywnie nad sformułowaniem programu, mającego uzgodnić poglądy obu rządów. Ostateczne porozumienie nastąpiło wczoraj wieczorem po ostatniej osobistej rozmowie między sir Johnem Simonem a Tardieu. Program został definitywnie ustalony. M. in. podjęcie negocjacyj między państwami wierzycielskiemi a przedstawicielami Rzeszy, wyznaczone zostało na 20 czerwca r. b. Pozatem zdołano pozyskać zgodę ministrów Spraw Zagranicznych innych mocarstw, które podpisały plan Younga. Narazie formuła otoczona jest całkowitą tajemnicą. Wiadomo jest tylko, że zostanie ona podana do wiadomości jednocześnie prasie londyńskiej i paryskiej dziś o godz. 11-ej przed południem. Należy dodać, że minister Spraw Zagranicznych W. Brytanji sir John Simon, mający niebawem wrócić do Londynu przez Paryż, nie omieszka prawdopodobnie spotkać się z Lavalem.

Co zawierać będzie projekt niemiecki

BERLIN (PAT). **„Deutsche Allgemeine Ztg." donosi ze Genewy, że delegacja niemiecka złoży prawdopodobnie we środę niemiecki projekt rozbrojenia. Według informacyj dziennika projekt niemiecki nie wkroczy w dziedzinę różnych paktów, lecz opierać się będzie na artykule 8 paktu Ligi i na dziale 5 traktatu Wersalskiego. Projekt niemiecki obejmuje: zbrojenia na lądzie, zbrojenia morskie i lotnicze, przyczem opierać się będzie na stanie zbrojeń Niemiec. Projekt ten według informacyj „Deutsche All. Ztg." poleci system wojska ochotniczego, zaś dla tych państw, które pragną zachować powszechny obowiązek służby wojskowej domagać się będzie ujęcia rezerw wyszkolonych i materjału wojennego. Dalej projekt domagać się będzie, by szczególne warunki w jakich znajdują się państwa posiadające wojsko ochotnicze zostały w odpowiedni sposób uwzględnione, wreszcie projekt niemiecki żądać będzie, aby w sprawie kategoryj okrętów wojennych, ich uzbrojenia oraz w sprawie fortyfikacyj miarodajne były przepisy, obowiązujące obecnie w Niemczech.**

Przeciwko wyrokowi w Słupsku

BERLIN (PAT). Socjalistyczny „Vorwärts" atakuje ostro wyrok w procesie słupskim, przeciwko Bauerowi. Organ socjal-demokratów oświadcza, że wyrok ten jest jednym z najbardziej fałszywych wyroków, jakie sądy niemieckie wydały. Dziennik atakuje ostro prowadzenie procesu przez przewodniczącego Schrödera. Zdaniem „Vorwärts" oświadczenie Schrödera, iż **mniejszość polska od 150 lat nie miała powodu** uskarżania się na Niemcy dowodzi słuszności stanowiska obrony, która żądała wyłączenia przewodniczącego z powodu jego stronniczości. Tego rodzaju wyroki podkreśla „Vorwärts" są rzeczywiście tragedją narodu niemieckiego. „Należy głośno protestować przeciwko podobnym wyrokom, aby pokazać światu, że w narodzie niemieckim żyje jeszcze poczucie sprawiedliwości".

OBRADY KOMISYJ SEJMOWYCH

Na dzisiejszem posiedzeniu, któremu przewodniczył poseł ks. Janusz Radziwiłł, komisja Spraw Zagranicznych sejmu uchwaliła 6 ustaw ratyfikacyjnych różnych konwencyj międzynarodowych.

Komisja Oświatowa w dalszym ciągu obraduje nad projektem ustawy ustroju szkolnictwa.

Komisja Reform Rolnych przyjęła w 3-ciem czytaniu projekt ustawy, zmieniającej przepisy o nadaniu ziemi żołnierzom wojska polskiego.

Komisja Prawnicza rozpatrzyła parę projektów ustaw o kosztach sądowych na obszarze kilku sądów apelacyjnych, wreszcie komisja Odbudowy Kraju uchwaliła projekt ustawy uchylającej ustawę z 1919 r. w sprawie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe.

ROKOWANIA FRANCUSKO-WŁOSKIE

PARYŻ (PAT). Min. Spr. Zagr. publikuje komunikat, w którym zapowiada, iż rokowania w sprawie zawarcia umowy handlowej między Francja a Włochami rozpoczną się w Rzymie 15 b. m. Przewodniczącym delegacji farncuskiej będzie Beaumarchais, ambasador Francji przy Kwirynale. Rokowania — zdaniem tutejszych sfer — nie będą zbyt łatwe, ze względu na trudności gospodarcze chwili obecnej. Sfery oficjalne francuskie nie tracą jednak nadziei, że doprowadzą one do pomyślnych rezultatów.

KANCLERZ AUSTRJACKI ODWIEDZI BERLIN

BERLIN (PAT). „Börsen Kurrier" donosi, iż kanclerz austrjacki Buresch zamierza przybyć w najbliższym czasie do Berlina celem przeprowadzenia pertraktacyj z rządem Rzeszy w sprawie niemiecko-austrjackich stosunków handlowych. Również przybyć ma do Berlina austrjacki wicekanclerz Winkler.

PODRÓŻ MIN. TITULESCU DO BUKARESZTU

WIEDEŃ (PAT). Wczoraj przejeżdżał przez Wiedeń, w drodze z Genewy do Bukaresztu, rumuński poseł w Londynie Titulescu.

Zapytany przez dziennikarzy na dworcu kolejowym o powody podróży do Bukaresztu, Titulescu oświadczył, że podróż ta okazała się konieczną ze względów służby wewnętrznej, która pozostaje w związku z jego misją zagraniczną. Więcej szczegółów w tej sprawie min. Titulescu nie chciał udzielić. Zdementował jednak stanowczo pogłoski o różnicy zdań między nim a min. Ghiką.

AUTONOMIŚCI ALZACCY KOLPORTERAMI PORNOGRAFJI

PARYŻ (PAT). „Petit Parisien" donosi z Milhuzy, że władzom miejscowym udało się stwierdzić, iż księgarnia Union w Milhuzie, trustu wydawniczego „Alzacja", publikującego wydawnictwa o tendencjach autonomistycznych i germanofilskich, rozpowszechniała od dłuższego czasu importowane z Niemiec dzieła pornograficzne. Natychmiast po stwierdzeniu faktu władze przystąpiły do energicznego śledztwa i w związku z tem dokonały aresztowania zarządzającego firmy p. Keppi, rodzonego brata przywódcy ruchu autonomistycznego w Alzacji.

Rada administracyjna wydawnictwa, której prezesem jest znany autonomista ks. Haegy, opublikowała komunikat, iż handel literaturą pornograficzną odbywał się bez jej wiedzy.

BŁĘDNE KOŁO

Niemców często dziś spotyka zarzut złej woli. Odczuwają oni ten zarzut jako krzywdzący. Wskazują oni na ogromną dysproporcję, zachodzącą pomiędzy ich zbrojeniami a zbrojeniami sąsiadów. Bagatelizują świadomie znaczenie militarne bojówek oraz podkreślają brak ciężkiej broni technicznej. Zaprzeczają autentyczności najbardziej nawet udokumentowanych danych o pracy na rzecz Niemiec przemysłów wojennych zagranicznych z sowieckim na czele. Zestawiają olbrzymie, ściśle obliczone dane o dotychczasowych świadczeniach Niemiec na rzecz zwycięzców, wraz z wartością zniszczonego na rozkaz mienia, w celu udowodnienia nadużywania traktatów do wymuszenia „haraczu“ przez Francję. Powołują się oni na ogólnikowe oświadczenie powszechnego rozbrojenia, zawarte w Traktacie Wersalskim, żądając rozbrojenia państw zwycięskich na wzór Niemiec. Wychodzą wreszcie z założenia, że zbytnia troska o bezpieczeństwo jednego państwa zagraża bezpieczeństwu drugiego.

Tezy niemieckie, którym tak wymowny wyraz dał kanclerz Brüning, spotykają się niewątpliwie z przychylnem echem we Włoszech oraz w znacznej części opinji publicznej anglo-saskiej. Pisaliśmy już, że, o ile wolno Włochom i Stanom Zjednoczonym mieć pretensje do Traktatu Wersalskiego, to niewolno Anglji, odpowiedzialnej za najbardziej właśnie szkodliwe postanowienia traktatu (kolonje, wysokość odszkodowań, zniszczenie floty, narzucenie Niemcom wojska najemnego), mieć pretensje do Francji o rzekomą nieustępliwość. Najwięcej na wojnie zarobiła Anglja, skądże więc Francja miałaby teraz dla użenia doli Niemiec ponosić największe ofiary.

Ale mniejsza o to. Nie mamy zamiaru gubić się wciąż w tem błędnem kole powtarzania zarzutów, najbardziej chociażby słusznych, lecz wciąż zwalczanych przez stronę przeciwną, jako tendencyjnych.

Zdaniem naszem najlepszą bronią przeciwko tezom niemieckim jest poprostu logiczna ich interpretacja. Przedewszystkiem więc Niemcy, żądając równego bezpieczeństwa dla wszystkich, nie mają prawa występować przeciwko projektowi wyposażenia Ligi Narodów w sankcje militarne. Nieprawdą jest, jakoby twórcom Ligi obce były tendencje nadania aeropagowi genewskiemu ponadpaństwowego autorytetu fizycznego. Pakt Ligi wyraźnie przewiduje możliwość stosowania sankcyj. Niemcy jednak, przystępując do Ligi, wykluczyły się z góry od udziału w sankcjach militarnych, nie chcąc się angażować przeciw Sowietom. Odebrały one sobie w ten sposób najlepszy argument do żądania równouprawnienia militarnego. Występując zaś obecnie za doprowadzeniem wszystkich państw w zbrojeniach do poziomu (oficjalnego) Niemiec, każą one świadomie zamykać oczy na niebezpieczeństwo największe, grożące światu ze strony państwa, którego racja bytu jest i pozostaje rewolucja wszechświatowa, a które przecież napewno dla przypodobania się aeropagowi „burżuazji“ nie podda jakimkolwiek ograniczeniom swoich zbrojeń. Przemilczanie zaś tego niebezpieczeństwa jest albo zabawą w ciuciubabkę, niegodną poważnej dyplomacji, albo — ciężkiem przestępstwem. W tym wypadku daleko bardziej podzielamy pogląd tych niemieckich kół militarnych, które, w przeciwieństwie do kanclerza Brüninga, żądają uzbrojenia Niemiec dla ewentualnego udziału ich w obronie Europy!

Niemcy zupełnie przechodzą do porządku dziennego nad wrażeniem, wywoływanem wśród innych społeczeństw przez demonstracje bojówek niemieckich i propagandę rewizji granic. Oczywiście tak we Francji, jak i u nas poważni politycy mogą się oddać pewnemu optymizmowi, ufając we własne siły zbrojne i brak dostatecznych środków technicznych po stronie niemieckiej. Mogą oni też nie brać zbyt poważnie wiadomości o tajnych zbrojeniach. Inaczej jednak masy. Nikt im nie wytłumaczy, że nie może się powtórzyć „niespodzianka“ z r. 1914, kiedy świat nietylko ujrzał błyskawiczny najazd armij cesarza Wilhelma, lecz i dowiedział się nagle o istnieniu gazów trujących i „grubych bert“. Nikt im nie wytłumaczy, że Hitler, Seldte, Düsterberg, Goebbels i t. d. na paradach wojskowych stutysięcznych bojówek rzucają pod adresem sąsiadów pogróżki bez treści. Nikt im nie wytłumaczy, że wychowywanie młodzieży w duchu „Siegreich wollen wir Polen (Frankreich) Schlagen“ jest niewinną zabawką, względnie, że zbrojenia niemieckie powodowane są strachem przed inwazją zaborczych sąsiadów!

Niemcy źle czynią, kpiąc sobie z francuskiego określenia potentiel de guerre oraz z polskiego żądania rozbrojenia moralnego. Słusznie podkreślił delegat amerykański w Genewie, p. Gibson, że najlepszą gwarancją pokoju jest dobra wola. Trudno jej się doszukać w Niemczech Hitlera. Lecz jednocześnie trudno domagać się od innych społeczeństw, by w współzawodnictwie pomiędzy Hitlerem a Brüningiem tak dalece poszły na rękę Brüningowi, by wytrąciły broń z ręki Hitlera! A jeżeli się nie uda? Czy nie będzie wtedy zapóźno!

Szczerzy pacyfiści niemieccy są, niestety, bardzo odosobnieni. Tembardziej cieszy nas rozgłos artykułów ostatnich przyjaciela Polski, br. von Sodena, niepozbawionego wpływów. Rozumie on doskonale, że niebezpieczeństwo wojny w Europie istnieje z powodu niemieckiej polityki rewizyjnej, nie zaś, jak to tłumaczą nacjonaliści niemieccy, z powodu oporu Polski przeciwko ponownemu jej rozczłonkowaniu. Dowodzi absurdalności tej polityki z punktu widzenia narodowych interesów Niemiec, z punktu widzenia praw historycznych i praktycznych możliwości. Zwraca się on z apelem publicznym do kanclerza, aby w „imię realnej polityki wschodniej“ wpłynął na zaniechanie tej niebezpiecznej propagandy, o której wszyscy wiedzą, „że mimo gromkich zapewnień o „pokojowej“ rewizji, tylko przez wojnę może osiągnąć swój cel“. Wierzy on w przyszłość Polski odrodzonej i w jej misję historyczną na Wschodzie, misję, spełnianą w ciągu tylu stuleci. Przecież z powodu Pomorza, które nigdy do dawnych Niemiec nie należało, Niemcy dziś ryzykują nietylko uniemożliwieniem pacyfikacji Europy i zgodnego przezwyciężenia kryzysu, lecz nawet zapadnięciem się starego świata w odmętach powszechnej anarchji. Choć tyle miljonów Niemców żyje poza granicami Rzeszy, woli ona cały swój wysiłek kierować w stronę zaboru dzielnicy, która „była i jest zamieszkała przez niewątpliwą większość słowiańską“. Woli ona bratać się z faszyzmem, ku oburzeniu brutalnie wynaradawianych Niemców tyrolskich, byleby uganiać się za chimerą, której na imię „precz z Polską“. Woli przyjaźnić się z Sowietami, śmiertelnymi wrogami Zachodu i Chrześcijaństwa.

W tem tkwi cała obłędność tego zaczarowanego koła, z którego wyjścia nie widać, a które w każdym razie nie może prowadzić do rozbrojenia.

A. R.

Uroczystości Papieskie

W związku z obchodzonem w dniu wczorajszym dziesięcioleciem pontyfikatu Piusa XI w salonach nuncjatury zgromadzili się, celem złożenia na ręce J. E. ks. Nuncjusza Marmaggiego życzeń dla Najdostojniejszego Jubilata, rząd in corpore z premierem Prystorem na czele wraz z liczną wiceministrami, szefowie kancelarji cywilnej i wojskowej p. Prezydenta Rzpltej, marszałkowie Sejmu i Senatu, przedstawiciele generalicji z gen. Konarzewskim i gen. Fabrycym, przedstawiciele dyplomacji oraz wiele osób ze świata politycznego z ks. Januszem Radziwiłłem na czele.

* * *

Uroczystości papieskie w stolicy i całym kraju zapowiadają się nader okazale. W stolicy Akcja Katolicka archidjecezji warszawskiej urządza pod wysokim protektoratem J. Em. ks. kardynała Kakowskiego oraz Ich Eksc. księży biskupów Galla i Szlagowskiego szereg uroczystości. W rocznicę koronacji J. Świątobliwości odbyło się wczoraj, jak czytelnicy „Dnia“ wiedzą z poprzedniego numeru, uroczyste nabożeństwo w archikatedrze warszawskiej z udziałem p. Prezydenta Rzpltej.

* * *

Uroczystości papieskie, organizowane przez komitet obchodu dziesięciolecia pontyfikatu Piusa XI przy sekretarjacie generalnym Akcji Katolickiej zainauguruje akademja o godz. 19.30 w Domu Żołnierza na Pradze.

W niedzielę, 14 b. m. o godz. 5.45 popoł. w sali Rady miejskiej odbędzie się wielka akademja, na którą przybędzie p. Prezydent Rzpltej.

Tegoż dnia w sali Domu Parafjalnego przy kościele Św. Trójcy na Solcu odbędzie się o godz. 6-ej wiecz. akademja lokalna dla Powiśla.

Dla młodzieży szkół średnich i wyższych Koło księży prefektów urządza akademję w dniu 20 lutego w sali Filharmonji o godz. 3-ej popoł.

W niedzielę dn. 21 b. m. odbędą się akademje na Woli w sali reprezentacyjnej dyr. tramwajów (godz. 18), na Mokotowie w państwowym ośrodku zdrowia (zaraz po sumie, godz. 12.30), oraz akademja dla wojska w Domu Żołnierza na Pradze (godz. 15).

Zakończą uroczystości papieskie w stolicy akademje w ognisku Stow. młodzieży polskiej na Woli dla warszawskich S. M. P. oraz w Domu akademickim przy ul. Grójeckiej w dn. 28 lutego roku bież., godz. 5-ta popoł.

Ponadto w czasie od dnia 13 do 28 lutego wyświetlany będzie film propagandowy p. t. „Watykan“ dla młodzieży szkół powszechnych.

* * *

Na prowincji uroczystości papieskie odbywać się będą od dnia 14 b. m. do końca lutego. Jedynie na Śląsku uroczystości te rozpoczęły się już w ubiegłą niedzielę, 7 b. m. W kościołach odprawiono uroczyste nabożeństwa z Te Deum i kazaniami na temat wysokiego urzędu papieskiego. Popołudniu w poszczególnych parafjach odbyły się akademje, na których na cześć Ojca Św. wygłaszano odczyty, deklamacje i t. p. W niektórych miejscowościach część świecka uroczystości papieskiej odbędzie się w najbliższą niedzielę.

Tablica ku czci ś. p. Prezydenta Narutowicza w Zurychu

W dniu 20 b. m. odbędzie się w gmachu politechniki w Zurychu uroczyste odsłonięcie tablicy ku uczczeniu ś. p. Prezydenta Gabryela Narutowicza. Tablica ufundowana została ze składek społeczeństwa polskiego oraz szwajcarskiego, wśród którego ś. p. prof. Narutowicz znany był jako uczony i długoletni profesor politechniki zuryskiej.

Na uroczystość odsłonięcia tablicy przybędzie specjalnie do Zurychu z Genewy p. minister Zaleski, który wygłosi przemówienie imieniem rządu polskiego. Ponadto na uroczystości obecny będzie poseł Modzelewski, delegat komitetu uczczenia pamięci ś. p. Prezydenta Narutowicza, prezes inż. Okoniewski, oraz przedstawiciele rządu szwajcarskiego i miejscowych organizacyj naukowych i społecznych.

PO USTĄPIENIU MIN. STRASBURGERA

Min. Henryk Strasburger upoważnił przedstawiciela P. A. T. do podania następującego jego oświadczenia:

Za najważniejszy moment mej 8-letniej działalności w Gdańsku uważałem wizytę szefa rządu polskiego na początku r. 1929, która określiła podstawy, na jakich polityka polska względem Gdańska powinna być oparta. Podstawy te najzupełniej odpowiadają moim poglądom. Rząd polski wypowiedział się wtedy wyraźnie za zacieśnieniem stosunków gospodarczych pomiędzy Polską a Gdańskiem oraz wyraził zdecydowaną wolę poparcia rozwoju Wolnego Miasta, żądając jednakże równego prawa dla rozwoju ludności polskiej w Gdańsku. W ciągu ostatniego półtora roku rozwój wydarzeń, w szczególności w stosunkach wewnętrzno - politycznych Gdańska, sprawił coraz więcej trudności w wykonaniu tego programu. Zanikanie warunków, niezbędnych do współpracy polsko-gdańskiej oraz wzrastający niepokój ze strony ludności polskiej, której nie byłem w stanie zapewnić warunków swobodnego rozwoju ekonomicznego i kulturalnego, skłoniły mnie do wznowienia prośby o zwolnienie mnie ze stanowiska, na którem nie miałem już możności z pożytkiem nadal pracować.

Podanie się do dymisji min. Strasburgera i przyjęcie tej dymisji przez rząd polski wywołało w prasie gdańskiej komentarze. „Danziger Neueste Nachrichten“, podając o tem, zaznaczają, że sam fakt nie zadziwi nikogo, gdyż ogólnie znanem było, że min. Strasburger oddawna chciałby zmienić pole swej działalności, zdumiewające natomiast jest, że dymisja jego nastąpiła zupełnie niespodziewanie. Przyczyna ustąpienia może być rozmaicie komentowana. Że nastąpiła jednak bezpośrednio po wydaniu orzeczenia przez Trybunał Haski, wnioskować można, że jest ona od tego faktu uzależniona. 8-letnia działalność min. Strasburgera w Gdańsku przyniosła rozczarowanie wszystkim tym sferom, które, polegając na obznajmieniu min. Strasburgera ze sprawami gospodarczemi, spodziewały się pomyślnego rozwoju stosunków polsko - gdańskich w tej dziedzinie.

„Danziger Volksstimme“ pisze, że wiadomość o dymisji min. Strasburgera przychodzi najzupełniej niespodziewanie. Były już coprawda kilkakrotnie lansowane pogłoski o jego ustąpieniu, ale zawsze okazywały się bezpodstawne. Nie można w chwili obecnej wiedzieć, co zmusza min. Strasburgera do powzięcia tego kroku, jak również

co spowodowało przyjęcie dymisji przez rząd polski. W. każdym razie ustąpienia min. Strasburgera z Gdańska nie można przyjąć z zadowoleniem, pomimo, iż długoletnia działalność jego nie doprowadziła do pomyślnego ukształtwania się stosunków pomiędzy Gdańskiem a Polską. Za ostrzenie nastąpiło zwłaszcza w ostatnim czasie w związku ze wzmożeniem się kursu nacjonalistycznego w polityce obu stron. Tem niemniej mając do czynienia z takim człowiekiem jak minister Strasburger, można było być pewnym, że jego działalność nie odbiegnie zbyt daleko od celów, które sobie postawił. Pismo nie widzi nic pomyślnego w przyszłości, gdyż istnieje obawa, że Gdańsk trafia z deszczu pod rynnę.

Nacjonalistyczna „Danziger Allg. Ztg.“ twierdzi, że cała działalność min. Strsburgera obracała się w kierunku przeprowadzenia generalnego ataku na prawa Gdańska we wszystkich dziedzinach, o metodach zaś jego mówił tajny memorjał polski. To też za ustąpieniem niema co wylewać łez, odwrotnie trzeba się cieszyć, że ten przedstawiciel Polski, który w stosunkach z Gdańskiem za prezydenta Ziehma stał się nieznośnym — został przez rząd polski odwołany. Niema co jednak łudzić się, że polityka Polski ulegnie zmianie, raczej z informacyj, nadchodzących z Warszawy można spodziewać się, że kurs polityki zostanie zaostrzony.

Na widowni

Z ZAMKU KRÓLEWSKIEGO

Pan Prezydent Rzplitej przyjął wczoraj w godzinach popołudniowych delegację Tow. „Sztuka“ z Krakowa w osobach prezesa p. Filipkiewicza i prof. Jarockiego.

AMBASADOR CHŁAPOWSKI U PREMJERA LAVALA

Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu p. Chłapowski przyjęty był wczoraj przez premjera Lavala, z którym odbył dłuższą konferencję w sprawie polityki bieżącej.

PRZYJAZD WOJEWODY

Wczoraj przybył do Warszawy w sprawach służbowych wojewoda łódzki p. Jaszczolt.

Ustawa karno-skarbowa

Sejmowa komisja Prawnicza przystąpiła wczoraj na posiedzeniu do dyskusji nad projektem ustawy karno-skarbowej. Przed przystąpieniem do tej dyskusji przewodniczący pos. Car (B. B.) zapowiedział, że w razie, gdyby z debaty ogólnej wynikła potrzeba zasięgnięcia opinji posłów nie będących członkami komisji Prawniczej, gotów jest uwzględnić odpowiedni wniosek, zapraszając w myśl art. 78 regulaminu obrad Sejmu na następne posiedzenie, wskazane przez wnioskodawców osoby dla wysłuchania ich zdania o motywach, wymagających opinji znawców skarbowości.

W krótkiej debacie ogólnej zarówno przedstawiciele B. B. jak i posłowie klubów opozycyjnych podkreślali m. in., że uchwalenie projektowanej ustawy jest celowe i najzupełniej na czasie.

Komisja uchwaliła w drugiem czytaniu przeszło 70 artykułów projektu z kilkoma poprawkami referenta i paru poprawkami pos. Sommersteina.

W końcu posiedzenia przewodniczący wice-marszałek Car zwrócił się do komisji z propozycją wskazania posłów znawców skarbowości, których uznanoby za słuszne zaprosić na następne posiedzenie. Zostali zgłoszeni przez pos. Sommersteina pos. Byrka, przez pos. Podoskiego pos. Wartalski. Przedstawiciele Str. Ludowego zapowiedzieli, że zgłoszą swego delegata w najbliższym czasie.

Sprawa Izb Przemysłowo - Handlowych

Komisja Przemysłowo-Handlowa Sejmu na dwóch ostatnich posiedzeniach prowadziła debatę nad projektem ustawy w sprawie zmian w ustawie o izbach przemysłowo-handlowych. Projekt ten zmierza m. in. do rozszerzenia kompetencji izb w kierunku otrzymania potrzebnych danych o szkolnictwie zawodowem tudzież informacji o działach ubezpieczeń społecznych, zmienia sposób nakładania kar na firmy lub osoby mające składać informacje i t. d.

Referent tego projektu pos. Wiślicki (B. B.) zaproponował do niej szereg zmian idących m. in. w kierunku nadania większego autorytetu izbom. Referent zaproponował również, aby w zagadnieniu kar nie decydował czynnik administracyjno-polityczny, a prezes izby. Po dyskusji projekt wraz z poprawkami referenta przyjęto.

Prosimy o odnowienie prenumeraty na m-c luty (I kw.) i uregulowanie ewent. zaległej.

USTRÓJ SZKOLNICTWA

W dalszym ciągu wczorajszych obrad komisja oświatowa przystąpiła do debaty nad artykułami, dotyczącemi się szkolnictwa zawodowego. Po przemówieniu referenta pos. **Smulikowskiego** zabierający głos w dyskusji wszyscy mówcy i bez różnicy klubów wyrazili się z uznaniem dla tej części projektu, wprowadzającej tak znaczne uprawnienia i rozbudowę szkolnictwa zawodowego, nawiązującego do gospodarczych potrzeb i zadań państwa. Drobne poprawki zaproponował pos. ks. **Szydelski.** Pos. **Stefan Dąbrowski** (Kl. Nar.) wypowiedział się natomiast przeciwko koedukacji młodzieży męskiej i żeńskiej oraz zaproponował szczegółowe podkreślenie także i w tej części projektu postulatu wychowania religijno-moralnego. Następnie zabrał głos przedstawiciel rządu **wicemin. Pieracki,** który z radością powitał fakt, że cała komisja ma zgodne zrozumienie dla przełamania psychiki polskiej przez wprowadzenie szkolnictwa zawodowego, jako równouprawnionego i ważnego działu życia polskiego. Znaczenie tej części ustawy polega przedewszystkiem na dopuszczeniu jaknajwiększej masy młodzieży wiejskiej do szkół zawodowych i nadaniu im charakteru bezpośrednio praktycznego. Podstawa rekrutacyjna dla szkół stopnia gimnazjalnego jest szeroka bo opiera się na drugim stopniu szkół powszechnych, względnie na trzecim stopniu jak wprowadza zgłoszona poprawka. Na celu będą miały kształcenie techników i pracowników handlowych, a nawet kierowników mniejszych przedsiębiorstw. Uczniowie szkół zawodowych stopnia gimnazjalnego będą musieli uzupełniać specjalnemi kursami swe wykształcenie dla ewentualnego przejścia do szkół zawodowych stopnia wyższego. Obecnie w Polsce — zaznaczył dalej p. wiceminister — są bardzo potrzebne szkoły zawodowe typu licealnego zarówno dla przygotowania praktycznego do życia jak też, co szczególnie jest ważne dla ułatwienia ewentualnego stopnia na uniwersytet i politechnikę.

Po wyjaśnieniach referenta pos. **Smulikowskiego** komisja wszystkie artykuły o szkolnictwie zawodowem według projektu rządowego przyjęła wraz z poprawkami referenta ɔ oparciu szkół zawodowych stopnia gimnazjalnego także na szczeblu trzecim szkół powszechnych oraz przyjęto nowy artykuł o tworzeniu kursów uzupełniających, mających ułatwić przejście ze szkoły zawodowej jednego stopnia dɔ szkoły wyższego stopnia.

Następnie komisja przystąpiła do debaty nad artykułami dotyczącemi kształcenia kandydatów na nauczycieli.

Na posiedzeniu popołudniowem komisja uchwaliła artykuły, dotyczące kształcenia kandydatów na nauczycieli.

Szczególnej uwadze poświęcono sprawę kształcenia nauczycieli szkół prywatnych. Projekt rządowy, według którego kształcenie to ma odbywać się bądź to w 3-letnich liceach pedagogicznych i w 2-letnich pedagogjach, spotkało się częściowo z zastrzeżeniami ze strony kilku posłów opozycyjnych. W odpowiedzi p. wicemin. **Pieracki** udzielał wyjaśnień uzasadniających przyjętą zasadę 2-torowości w wykształceniu nauczycieli ze względu na konieczność przysposobienia sił nauczycielskich dla różnych stopni i różnych potrzeb szkolnictwa powszechnego. Po przemówieniu referenta pos. Smulikowskiego odnośne artykuły uchwalono w brzmieniu projektu rządowego.

Wreszcie komisja rozpatrzyła artykuły o kształceniu nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących. Po dyskusji artykuły te przyjęto odnośne w brzmieniu rządowem z poprawką referenta pos. Smulikowskiego jednomyślnie przyjętą o zasięganiu opinij u wydziałowych rad uniwersyteckich odnośnie do kształcenia w zakresie obranej dziedziny wiedzy (umiejętności).

BUDŻET MIN. ROLNICTWA W KOMISJI SENATU

Wczoraj komisja skarbowo - budżetowa Senatu obradowała nad budżetem min. Rolnictwa. Budżet referował **sen. Rdultowski** (B. B.). Znaczną część swego referatu sprawozdawca poświęcił omówieniu sytuacji w rolnictwie, a poza tem wypowiedział m. in. postulat scentralizowania w ręku ministra Rolnictwa działalności Państw. Zakładów Przemysłowo - Zbożowych, standaryzacji artykułów rolnych, eksportu rolnego i działalności komisyj cennikowych.

W dyskusji nad referatem zabierało głos szereg mówców. M. in. sen. Pepłowski (N. P. R.), wyrażając ubolewanie, że w łonie rządu panuje oddawna polityka proprzemysłowa i prokonsumencka, dowodził, że wniesione przez p. ministra projekty ustaw, które zmierzają do odciążenia rolnictwa i do umożliwienia mu przetrwania czasów najgorszych, są niewystarczające i spóźnione. Mówca domagał się od rządu pomocy dla rolnictwa w formie kredytów i pożyczek (nie podając źródeł pokrycia ich! Przyp. Red.).

Sen. **Wańkowicz** (B. B.), wyraził pogląd, że wniesione przez p. ministra projekty ustaw, odwlekają tylko agonję rolnictwa. Możliwe — oświadcza — że za rok nastąpią w naszem gospodarstwie zaburzenia, które odbiją się na bilansie handlowym całego państwa. Aby temu zapobiec trzeba, zdaniem mówcy, koniecznie i jaknajszybciej przywrócić opłacalność warsztatów rolnych, lub przynajmniej przybliżyć się do tej opłacalności. Dużą pomoc dla rolnictwa mogłoby przynieść obniżenie taryf kolejowych na produkty rolne.

W końcu dyskusji głos zabrał **minister Rolnictwa dr. Janta-Połczyński.** Przemówienie p. ministra zamieścimy w dniu jutrzejszym.

KRONIKA ZAGRANICZNA

(Według telegramów własnych i agencyjnych)

Ameryka obniża pokrycie dolara

Min. skarbu St. Zjedn. ogłosiło komunikat, który stwierdza, że projekt obniżenia pokrycia był rozważany przez prezydenta Hoovera i przywódców partyj republikańskiej i demokratycznej na wniosek amerykańskich znawców spraw finansowych. Projekt ten nie jest równoznaczny z właściwą inflacją. Należy bowiem pamiętać, że dodatkowe emisje banknotów dolarowych nie będą zużyte przez rząd na wyrównanie niedoboru budżetowego. Ustawa bankowa w St. Zjedn. przewiduje, iż 40% banknotów powinno być pokryte złotem. Obecne pokrycie jest znacznie większe i wynosi 67 proc. W St. Zjedn. daje się zauważyć jednakże brak środków obiegowych. Banki nie prolongują pożyczek i weksli oraz nie udzielają nowych pożyczek. Życie gospodarcze wskutek tego jest w zastoju. Zwiększenie obiegu banknotów ożywi życie gospodarcze, umożliwiając bankom szeroką akcję kredytową, zaś instytucjom emisyjnym w szerszym niż dotychczas stopniu dyskontowanie papierów wartościowych.

Projekt obniżenia pokrycia złotego dolara został uzgodniony przez prezydenta Hoovera i przywódców partji demokratycznej, oraz republikańskiej, wobec czego należy przypuszczać, iż w najbliższym czasie wejdzie on pod obrady kongresu.

* * *

Senator Borah w wywiadzie oświadczył, że wątpi, aby w czasie wielkiej wojny panowała taka nędza i taka rozpacz, jak obecnie w Ameryce. Sytuacja osiągnęła, według niego, swój szczyt. Przemysł jest po większej części sparaliżowany, finansowa struktura kraju zagrożona, zaufanie zniszczone i w całym kraju panuje nastrój histerji. Jako rezultaty tej sytuacji — zakończył Borah — mnożą się przestępstwa i gwałty, a fala niezadowolenia i niepokoju społecznego wzrasta w całym kraju.

Konferencja rozbrojeniowa

Mowy, wygłoszone wczoraj przez delegatów Hiszpanji, Danji i Czechosłowacji, zwracają uwagę swoim realizmem, brakiem jakiejkolwiek demagogji i umiarkowaniem. Należy podkreślić, iż delegaci Hiszpanji i Danji, a więc państw, należących do grupy t. zw. neutralnych, które nie odczuwają potrzeby uzyskania gwarancji bezpieczeństwa, okazali mimo to dużo zrozumienia dla tezy państw, które czują się zagrożone i domagają się gwarancji bezpieczeństwa. Przedstawiciel Danji, która uważała za możliwe całkowite rozbrojenie, nie stawiał bynajmniej swego kraju za przykład, lecz przeciwnie podkreślił, iż niemożna żądać od pewnych państw, by zmniejszyły swoje zbrojenia. Na uwagę zasługuje wreszcie poparcie, bądź całkowite, bądź częściowe, udzielone przez mówców propozycjom francuskim. Najwyższy oddźwięk znalazła u nich propozycja, dotycząca umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego i oddania lotnictwa wojskowego na usługi Ligi Narodów, która to idea, mimo, iż jest zwalczana przez Niemcy coraz bardziej toruje sobie drogę. Tak samo mówcy ci poparli tezy przeciw wojnie chemicznej oraz żądające kontroli zbrojeń i ograniczenia budżetów wojskowych.

Szulgin w imieniu ukraińskiego rządu emigracyjnego zaprotestował przeciwko udziałowi Sowietów w konferencji rozbrojeniowej.

B. minister angielski Churchill oświadczył w wywiadzie, że światowa depresja finansowa przyczyni się bardziej, niż cokolwiek innego, do redukcji zbrojeń. Churchill

dał wyraz swemu sceptycyzmowi co do odbywającej się obecnie konferencji rozbrojeniowej, porównywując ją z kongresem zwierząt, na którym każde z nich przemawia na rzecz tej broni, jaką uposażyła go natura.

„Kiedy się widzi Polskę — powiada „L'Ere Nouvelle" — popierającą francuską tezę miecza w rękach Ligi Narodów, oraz Rosję sowiecką, głoszącą zasady rozbrojenia, wydaje się, że dwa palące pytania: gdzie sprawiedliwość i gdzie prawda — nie znalazły rozwiązania".

Drugi projekt rządu polskiego w sprawie rozbrojenia moralnego został już opracowany i w ciągu dnia jutrzejszego złożony będzie prezydjum konferencji rozbrojeniowej.

Zatarg japońsko - chiński

Komitet 12-tu Rady Ligi Narodów odbył naradę w sprawie nowego sensacyjnego żądania Chin, zwołania pełnego zgromadzenia. Jak słychać, członkowie rady doszli do przekonania, iż nie mogą popierać żądania delegacji chińskiej, choć inicjatywa jej zgodna jest z art. 10, 11 i 15 paktu Ligi. Tak więc z 2-ch alternatyw, zawartych w nocie chińskiej, albo zwołania zgromadzenia na wniosek chiński, albo też zwołania zgromadzenia na mocy praw przysługujących radzie, komitet 12-tu przychylił się do pierwszej alternatywy. Do poniedziałku czynione będą próby skłonienia delegacji chińskiej do zrezygnowania z żądania przekazania sprawy zgromadzeniu. O ileby próby te nie dały rezultatu, nadzwyczajne zgromadzenie zostałoby zwołane w najbliższym czasie. Przebywający na konferencji rozbrojeniowej przedstawiciele poszczególnych państw członków Ligi musieli w takim razie otrzymać potrzebne pełnomocnictwa i sprawa byłaby uproszczona.

W Szanghaju odbywają się rokowania pomiędzy przedstawicielami mocarstw z jednej a delegatami Chin i Japonji z drugiej strony. Chiny są jednak niestępliwe i wciąż atakują japończyków.

WATYKAN

MSZA PONTYFIKALNA W BAZYLICE ŚW. PIOTRA. Z powodu 10-ej rocznicy koronacji Piusa XI-go odprawiona została przez 22 kardynałów, w obecności Ojca św. Ojciec św. przemówił do zebranych tłumów wzywając ludzi, aby zwracali się do Boga w ciężkich chwilach z prośbą o ogólny pokój. Następnie odmówił specjalne modlitwy z prośbą o pokój udzielił błogosławieństwa i całkowitego odpustu. Po ukończeniu mszy Ojciec Święty opuścił Bazylikę w otoczeniu wspaniałego orszaku wśród entuzjastycznych okrzyków wiernych.

FRANCJA

POROZUMIENIE FRANCUSKO-ANGIELSKIE w sprawie konferencji odszkodowawczej ma w najkrótszym czasie być podane do wiadomości publicznej. Ostatnie genewskie rozmowy Grandiego z sir Johnem Simonem i v. Bülowem, były uzupełnieniem odnośnych rokowań, prowadzonych pomiędzy Londynem, Paryżem, Rzymem i Berlinem.

IZBA DEPUTOWANYCH PRZYJĘŁA REFORMĘ WYBORCZĄ, przewidującą wybór deputowanych w drodze jednego głosowania. Kandydat mający największą względnie liczbę głosów, będzie uznany za wybranego. Tylko, gdy żaden z kandydatów nie otrzyma jednej czwartej części głosów wyborców uprawnionych do głosowania, będzie musiało nastąpić powtórne głosowanie. Ogólna liczba deputowanych zostaje ustalona na 613. Kobiety będą miały prawo głosowania w wyborach ustawodawczych. Lewica na znak protestu opuściła izbę. Radykałowie postanowili odwołać p. Malvy z przewodnictwa komisji finansowej i p. Lamoureux z gen. referatu budżetowego.

ATAKI NA RZĄD w izbie deputowanych w sprawach pożyczki dla Węgier, rzekomej dostawy broni dla Japonji za pośrednictwem Banku francusko - japońskiego i pożyczki dla Czechosłowacji, której przemysł jakoby finansuje Hitlera, spotkały się z ostrą odprawą ze strony min. Pietri. Wskutek reformy wyborczej niesłychanie zaostrzyły się stosunki pomiędzy prawicą a lewicą, która z Herriotem na czele probowała wszelkich metod obstrukcji. Lewica liczy na obalenie reformy przez senat, grożąc w przeciwnym razie solidarną walką w noże „w obronie powszechnego głosowania"!?

PRZECIWKO ŻĄDANIU DEWALORYZACJI ZŁOTA, wysuwanemu przez lewicę zgodnie zupełnie z dążeniem wiadomem ekonomistów angielskich, wystąpił w izbie dep. b. min. skarbu Delasteyrie, nazywając teorję angielską utopją oraz wskazując na mocne pozycje Banku Francji. Deficyt budżetowy walucie nie zagraża.

ZAŁOGA „ST. DIDIER" przybyła z pustyni Sahary do Algieru, eskortowana przez samoloty ratownicze. Reginensi oświadczył, że nie może zrozumieć, w jaki sposób zabłądził w czasie swego lotu.

NIEMCY

SYTUACJA POLITYCZNA wikła się coraz bardziej; „Reichsbanner", a więc najsilniejsza organizacyjna podpora republiki, wszczęła walkę z min. Reichswehry z powodu stawiania go na równi z bojówkami hitlerowskiemi w ostatniem rozporządzeniu gen. Groenera, którego posądza o intrygę w kierunku pogodzenia Brüninga z Hitlerem za pośrednictwem gen. Schleichera. Hitlerowcy, nacjonaliści i Stahlhelmowcy oświadczają zgodnie, że zwalczać będą kandydaturę Hindenburga na Prezydenta o ile rząd Brüninga nie ustąpi. Krwawe zaburzenia powtórzyły się znowu w szeregu miast. Reichstag zbiera się 26 b. m. w sprawie ustalenia terminu wyborów Prezydenta. Grożą awantury. Lista bezpartyjnego komitetu Hindenburga zebrała już półtora miljona podpisów.

OBROŃCY BAUERA WNIEŚLI APELACJĘ. Przeciwko wyrokowi w procesie Bauera (patrz wczorajszy „Dzień Polski") obrońcy, dr. Lewiński i Kwaczek, wnieśli o rewizję do Najwyższego Trybunału Rzeszy w Lipsku.

ZAKAZ WPUSZCZANIA ROBOTNIKÓW SEZONOWYCH z zagranicy, projektowany przez min. pracy spotkał się z aprobatą Rady państw Rzeszy. Przedstawiciel Pomorza pruskiego zaprotestował przeciwko wnioskowi, żądając dopuszczenia dalszego kontyngentu conajmniej 30.000 robotników zagranicznych do robót ziemnych. Na G. Śląsku robotnicy Polacy będą wydaleni.

AUSTRJA

O NOWĄ REWIZJĘ KONSTYTUCJI wystąpiła pod przewodnictwem ks. Seipla komisja Konstytucyjna w rezolucji, wzywającej rząd do zainicjowania projektu reprezentacji stanowej, przez zamianę rady związkowej na radę stanową. Komisja studjów przedstawić ma rządowi odpowiednie propozycje.

WĘGRY

KONFERENCJA GOSPODARCZA PAŃSTW SUKCESYJNYCH zwołana przez węgierską grupę paneuropejską odbywa się z udziałem delegatów Rumunji, Austrji, Jugosławji i Czechosłowacji. Polska jest reprezentowana przez pp. Lednickiego i Kętrzyńskiego. Węgierski Związek Unji wydał na cześć gości bankiet, w hotelu Hungaria. W Klubie Literackim Rotary wygłosił b. sekretarz Stanu Hantos odczyt dla gości na temat „Federacja Naddunajska, Unja Celna i nowe poglądy, w którym występował przeciwko temu, aby zagadnienia gospodarcze mieszano z zamiarami politycznymi. Przemówienie powitalne wygłosił również delegat Polski Lednicki.

BRATANIE POLSKO - WĘGIERSKIE. Pułk artylerji konnej honwedów im. Józefa Bema obchodził uroczyście rocznicę zwycięstwa pod Piskami w r. 1848 z udziałem regenta Horthy z małżonką, posła Łebkowskiego z personelem poselstwa oraz wiele wybitnych osobistości wojskowych i cywilnych w manężu pułkowym, udekorowanym sztandarami węgierskimi i polskimi. Ponad estradą umieszczono portret gen. Bema naturalnej wielkości. Wśród dźwięków hymnu polskiego i węgierskiego złożono hołd pamięci gen. Bema, poczem odbyły się konkursy hippiczne.

O INTERWENCJĘ W SPRAWIE PRZEŚLADOWANIA RELIGJI W HISZPANJI, z inicjatywy hr. Hunyadego 134 członków Izby Deputowanych przesłało do min. Spraw Zagranicznych memorandum.

FAŁSZERZE 200 ŚWIADECTW MATURALNYCH z dyr. szkoły handlowej na czele, zostali skazani na kilkuletnie więzienie.

CZECHOSŁOWACJA

PROŚBA TROCKIEGO o pozwolenie na przyjazd do Karlsbadu będzie rozpatrzona przez radę ministrów.

IRLANDJA

WYBORY SEJMOWE grożą zwycięstwem republikanów Dr. Valery, dążących do zerwania unji personalnej z Anglją i do wystąpienia Irlandji z Imperjum Brytyjskiego, wywołuje to wielkie zaniepokojenie w Anglji. Republikanie dążą również do rewizji spłat, dokonanych obecnie na rzecz Anglji na podstawie umowy tytułem odszkodowania.

VAL GIELGUD 27)

STARA SZABLA

(Black Gallantry).

Autoryzowany przekład z angielskiego.

— Czy twój mąż wie, czy uprzedziłaś go, że mnie ostrzeżesz? — zapytał z wahaniem Władysław.

— Jeżeli przypuszczasz, że robię to pod jego dyktandem, dlatego, że on chciałby się ciebie pozbyć, to bardzo się mylisz.

— Przepraszam cię, ale doprawdy nic nie rozumiem — odpowiedział Władysław. — Wiesz, że nie mogę jechać. Jestem żołnierzem i muszę słuchać rozkazów.

— Jakich? Czy kazano ci współdziałać z Michałem, czy obserwować go? — rzekła szyderczo Barbara. — Nie chcę cię obrazić, ale niczego nie dokażesz. Michał prowadzi grę na własną rękę. Chcąc mu wejść w drogę, szykujesz na siebie wyrok śmierci. Nie chcę cię straszyć, tylko mówię, jak jest.

— Dziękuję — odpowiedział ze śmiechem.

Urocza, młodociana twarzyczka Barbary, szybkie ruchy jej wysmukłych rączek, ożywienie i stanowczość oczarowały go na dobre. Teraz już by go stąd nie wyproszono.

— A dlaczego ty tutaj mieszkasz? — zapytał nagle.

Zesztywniała.

— Jedna dusza w dwuch ciałach — odparła lekkim tonem. — Tak ma być w małżeństwie. Czy nie wiesz, że mam męża?

— Wiem, jakiego masz męża — odparł Władysław, zaglądając jej w oczy.

— Nie udaję nieszczęśliwej, niezrozumianej żony — odrzuciła.

— Nie, to stało się to twoją drugą naturą — rzekł przenikliwie Władysław.

Żachnęła się lekko.

— Sama go sobie wybrałam i niczego nie żałuję — rzekła twardo.

— Więc jeżeli ty możesz go się trzymać z wolnej woli, to ja mogę się trzymać mojej misji z rozkazu — odparł Władysław. — Może chcesz jeszcze papierosa?

Barbara zerwała się z krzesła i przeszedłszy się nerwowo po pokoju, zatrzymała się przy kominku.

— Czy znasz dzieje tej szabli? — zapytała, dotykając palcami zardzewiałej relikwji, wiszącej nad konsolą.

Władysław potrząsnął głową.

— Należała niegdyś do dziadka Michała Stanisława Dolskiego — ciągnęła młoda kobieta. — Zagrał bohaterską rolę, tak, jak ty, nie chciał uciekać i Rosjanie go rozstrzelali. Ale on był stary. Ty jesteś jeszcze za młody na taki nonsens, a ja nie znam się na bohaterstwie i nie dam ci oklasków.

— Znam ten epizod — rzekł Władysław. — Więc to ta szabla?

Stanął obok Barbary i przesunął ręką po zardzewiałej pochwie.

Młoda kobieta położyła mu rękę na ramieniu.

— Pojedziesz, Władku?

— Nie.

Spojrzał na nią, świadomy jej bliskości i uroku. Ale ona, udając, że nie widzi zmiany w wyrazie jego oczu, roześmiała się i odeszła do swego krzesła.

— Zrobiłam, co mogłam — rzekła. — A teraz, jak mam cię zabawić? Jesteśmy skazani na pewien czas na swoje towarzystwo i musimy sobie radzić. Może unikniemy ewentualnych nieporozumień na przyszłość, jeżeli opowiem ci dzieje mojego życia. Jesteś jeszcze stosunkowo obcym człowiekiem, drogi Władku, i będziesz mnie musiał wysłuchać — przez grzeczność. Przed ostentacyjnem twojem współczuciem zabezpieczy mnie twoja nieśmiałość. Cóż ty na to?

— Czy mogę zapalić fajkę? — zapytał potulnie.

— Proszę. I zdaje mi się, że w szafie jest butelka wisky.

— To może później się przydać — odparł Władysław.

Roześmiała się dźwięcznie.

ROZDZIAŁ VIII.

Zwierzenia.

Barbara Latham była, pomimo swego zdrowia i urody, córką starego człowieka. Ojciec jej, sir Godfrey Latham, przypieczętował swą warjacką karjerę, żeniąc się w pięćdziesiątym ósmym roku życia z córką sąsiada, który dorobił się na spekulacjach. Sir Godfrey zrujnował się grą w karty. Bóg wie, dlaczego wogóle się ożenił. Może dlatego, że pozostały mu tylko dwa wyjścia, małżeństwo, albo sprzedaż rodowej siedziby. Był egoista, ale kochał starą posiadłość w Devonshire nad wszystko w świecie. Słuchając wołania sów o zmierzchu i patrząc na dalekie czerwone skały nadmorskie i zwierciadło kanału, czuł się głęboko szczęśliwy.

(Ciąg dalszy nastąpi)

ARBITRAŻ W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEM

Po fali dzikich strajków, jaka przeszła przez Zagłębie Śląskie i została już szczęśliwie zlikwidowana, ten sam niepożądany objaw daje się obecnie zaobserwować w Zagłębiu Dąbrowskiem. W zatargu zarobkowym na tym terenie panuje stan niejako ex lex. Stara umowa została wypowiedziana, nowa niema jeszcze mocy prawnej, a 8 proc. zniżki związki zawodowe jeszcze nie uznały.

Stan ten przyczynił się do znacznego zaognienia sytuacji i *wywołał falę t. zw. dzikich strajków*. Onegdaj wybuchł strajk w kopalni Milowiec, wczoraj w kopalni „Hr. Renard", gdzie strajkuje około 1.500 robotników. Pozatem wybuchł również strajk w kopalni „Modrzejów".

Centralny Związek Górników zwołuje na niedzielę *kongres delegatów kopalń* Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego, który wypowiedzieć się ma w sprawie ewentualnego strajku.

W dniu wczorajszym *przedstawiciele związków zawodowych nie przybyli na konferencję do rady zjazdu*, celem podpisania umowy o placach, zawierającą 8 proc. obniżkę płac zarobkowych, wobec czego inspektor pracy w Sosnowcu Federowicz zaprosił do siebie obie zainteresowane strony, proponując zrewidowanie swoich stanowisk. Ponieważ żadna ze stron nie chciała zrezygnować z żądań, *inspektor pracy zaproponował arbitraż rządowy*. Większość związków zawodowych ma udzielić odpowiedzi w poniedziałek.

* * *

W Izbie Przemysłowo-Handlowej w Krakowie odbyła się wczoraj konferencja prasowa z udziałem przedstawicieli przemysłu węglowego Zagłębia Krakowskiego i Dąbrowskiego. Inżynierowie dyr. Czerlincakiewicz i dyr. Przedpelski przedstawili sytuację w przemyśle węglowym w związku z zamierzoną obniżką zarobków. Inż. Czerlincakiewicz udzielił przedstawicielom prasy w imieniu kopalń Zagłębia Krakowskiego następującego wyjaśnienia:

Obniżka zarobków robotniczych i poborów urzędniczych oraz zarządów kopalń ma być przeznaczona na poparcie eksportu węgla, co leży w interesie Państwa. W tym celu będzie utworzony wyrównawczy fundusz eksportowy, z którego mają być wypłacone premje eksportowe. W eksporcie tym zainteresowane są także kopalnie krakowskie i ich pracownicy, gdyż w razie zmniejszenia się eksportu zmniejszyłby się także dodatek rekompensacyjny, przyznany kopalniom krakowskim, wskutek czego uległaby również ograniczeniu produkcja tych kopalń i zmniejszyłaby się ilość dni roboczych. Wobec tego musimy postępować razem z całym przemysłem górniczym i ponosić takie same ofiary i ciężary, by utrzymać eksport na dotychczasowej wysokości.

Zimowe Igrzyska Olimpijskie

SUKCES BR. CZECHA — KONKURS SKOKÓW

Olimpijskie igrzyska zimowe dobiegają końca. W dniu wczorajszym rozegrano dwa konkursy skoków: do kombinacji narciarskiej (bieg 18 km i skoki — klasyfikacja na podstawie wyników z obu konkurencyj) oraz konkurs skoków otwarty.

W kombinacji narciarskiej sukces godny podkreślenia odniósł polski narciarz Br. Czech, który po biegu 18 km, gdzie zajął 19-te miejsce, w konkursie skoków do kombinacji zajął 2-gie miejsce, tem samem podnosząc swą notę. W klasyfikacji ogólnej w kombinacji (bieg 18 km i skoki) *Polak zajął zajął zaszczytne 7-me miejsce.* Wyniki szczegółowe kombinacji kombinacji narciarskiej: 1) Grottumsbraaten (Norwegja) 446 pkt.; 2) Stenen (Norw.) 436 pkt.; 3) Vinjarengen (Norw.) 434 pkt.; 4) Kolterud (Norw.) 418 pkt.; 5) Erikson (Szwecja) 402 pkt.; 6) Barton (Czechy) 397 pkt.; *7) Br. Czech (Polska) 392 pkt.* Startowało 33 zawodników. Inni nasi zawodnicy zajęli: A. Marusarz 19-te miejsce, St. Marusarz 27 miejsce. Godzi się nadmienić, że dwaj słynni narciarze szwajcarscy Kaufman i Chiogna zajęli w tej konkurencji zaledwie 22 i 23 miejsce.

W konkursie skoków otwartych klasyfikacji jeszcze nie przeprowadzono. Najlepsze wyniki mają: Birger Rund (Norwegja) 69 i 66½ m. Sigmund Ruud (Norw.) 63 i 63 m.

W dniu dzisiejszym zakończenie zimowych igrzysk olimpijskich. W programie: bieg narciarski 50 km i ostatnie dwa mecze hokejowe: Polska — Niemcy oraz Kanada — U. S. A., zakończenie zawodów bobslejowych i uroczyste zamknięcie Igrzysk.

Z ŻYCIA PROWINCJI

Prowokacyjna manifestacja U. O. N.

W piątek przed południem odprawione zostało w katedrze św. Jura we Lwowie, nabożeństwo żałobne za duszę Olgi Besarabowej, organizatorki szajki szpiegowskiej na szkodę państwa polskiego, zmarłej śmiercią samobójczą w areszcie policyjnym. W związku z uroczystym świętem grecko - katolickiem, zjawiła się na nabożeństwie pokaźna liczba młodzieży szkolnej. Po nabożeństwie rozrzucono wśród publiczności ulotki o treści antypaństwowej, podpisanej przez Organizację Ukraińską Nacjonalistów. W związku z tem aresztowała policja trzech osobników. Dochodzenia w toku.

Wielka afera ubezpieczeniowa

Poznańska policja wykryła sensacyjną aferę ubezpieczeniową. W lipcu ub. r. do tow. ubezpieczeniowego „Vita" zgłosił się niejaki Alfons Górzyński chcąc ubezpieczyć na życie Marjana Brunnera, dziennikarza poznańskiego. Ubezpieczenie, które opiewało na 3.000 fr. szw. przyjęto. W polisie ubezpieczeniowej znajdowała się klauzula, iż na wypadek śmierci Brunnera suma ubezpieczeniowa przelana będzie na dr. Górzyńskiego, brata Alfonsa Górzyńskiego. W listopadzie r. ub. Alfons Górzyński zgłosił się ponownie do tow. „Vita" pragnąc sumę asekuracji Brunnera podnieść do 100.000 fr. szw. Tow. „Vita" jednak nie zgodziło się na przyjęcie tak wysokiego ubezpieczenia, lecz gdy badanie lekarskie wykazało dobry stan zdrowia Brunnera, postanowiło go ubezpieczyć na sumę 20.000 fr. szw. Górzyński ubezpieczył ponadto Brunnera w tow. „Europa" na 2.000 dol. i w tow. „Przezorność" na 15 tys. zł. 1 grudnia ub. r. Brunner zmarł po krótkiej chorobie. Akt zejścia spisał dr. Górzyński, a towarzystwa asekuracyjne stanęły wobec konieczności wypłacenia wysokich ubezpieczeń. Tymczasem do komendy policji wpłynął anonim, w którym autor donosił, że na badania lekarskie do tow. asekuracyjnych zgłaszał się nie Brunner, który od dłuższego czasu był ciężko chorym gruźlikiem, ale niejaki Szelągowicz. Po przeprowadzeniu śledztwa policja aresztowała Alfonsa Górzyńskiego, Szelągowicza oraz jego żonę, oskarżając ich o oszustwo asekuracyjne.

GDYNIA

— **Współpraca Łodzi z portem gdyńskim.** Bawili tu wczoraj przemysłowcy łódzcy Scheibler, Gustaw Geyer, Lachert i Bornett w towarzystwie dyrektora Instytutu Eksportowego Turskiego i komisarza rządowego do spraw bawełny inż. Wesołowskiego. Goście zwiedzili port, magazyny i urządzenia portowe oraz odbyli konferencję w urzędzie morskim. Jednogłośnie stwierdzono, że port gdyński jest nowocześnie wyposażony i zupełnie zdolny do całkowitego przyjęcia importu bawełny. Podczas zwiedzania portu zawinął statek „Topeka" z ładunkiem 1.200 bel bawełny amerykańskiej.

— **Port w Jastarni pod lodem.** Dnia 11 b. m. port Jastarnia wraz z kanałem wejściowym zamarzł. Grubość lodu 6 centymetrów.

— **Ujęcie sprawcy napadu na kasę tramwajów gdańskich.** Policja aresztowała w Małym Kacku pewnego osobnika podejrzanego o dokonanie napadu rabunkowego na kasę tramwajów miejskich w Gdańsku (o napadzie tym donosiliśmy przed kilku dniami). Aresztowany, który podał się początkowo za Piotrowskiego, w chwili odprowadzania go na posterunek policji, **zdołał wyrwać się z rąk konwojentów** i począł uciekać. Gdy po trzykrotnem wezwaniu do zatrzymania się aresztowany uciekał w dalszym ciągu, **jeden z policjantów strzelił, raniąc go w głowę.** Rannego przewieziono do szpitala. Okazało się, iż rzekomy Piotrowski jest znanym i poszukiwanym przez policję polską i gdańską — bandytą Kosem, który rzeczywiście brał udział w napadzie rabunkowym na kasę tramwajów miejskich w Gdańsku.

POZNAŃ

— **Po 8-miu latach bezkarności.** Wczoraj wieczorem przewieziono do Poznania niejakiego Leona Chałasa, uwięzionego we Francji pod zarzutem zamordowania przed 8-miu laty w Poznaniu swego szwagra. Bezpośrednio po przewiezieniu Chałasa do sądu nastąpiło przesłuchanie go przez prokuratora. Przesłuchanie trwało do godz. 3 w nocy.

CZĘSTOCHOWA

— **Znowu napad na pociąg węglowy.** Na torze kolejowym Krzepice — Wieluń banda opryszków usiłowała dokonać napadu rabunkowego na pociąg towarowy, wiozący ładunek węgla. **W czasie starcia** opryszków z obsługą pociągu, jeden z bandy nazwiskiem **Namyślnik został postrzelony.** Po dłuższej wymianie strzałów bandyci rozproszyli się, pozostawiając na miejscu rannego, którego odwieziono do szpitala.

RADOM

— **Kradzież we dworze.** Właścicielce majątku Zalesice p. Eugenji Rudzkiej skradziono sakiewkę z biżuterją wartości 3.000 zł. Po przeprowadzonem dochodzeniu ustalono, że czynu tego dopuściła się pokojówka Stefanja Soja wraz z narzeczonym. Część skradzionych przedmiotów zdołano odebrać, a winowajców oddano do dyspozycji Sądu.

LWÓW

— **Uwięzienie w zaspie śnieżnej.** Z powodu zamieci śnieżnej oraz silnego mrozu utknął pod Lwowem w zaspach śnieżnych samochód - karawan, jednego z zakładów pogrzebowych warszawskich, wiozący zwłoki niejakiej Sorobkiewiczowej, zmarłej w santorjum w Rudce pod Warszawą do miejscowości Igmatycze w pow. lwowskim. Wyprowadzenie karawanu z zasp śnieżnych trwało około **13 godzin.** Szofer i jego pomocnik doznali tak ciężkich odmrożeń, że musiano ich odwieźć do szpitala.

ŁUCK

— **Budowa hali jarmarcznej dla rzemieślników.** Izba Rzemieślnicza w Łucku przystępuje w najbliższym czasie do budowy hali jarmarcznej, w której rzemieślnicy Wołynia wystawią swoje wyroby na sprzedaż. Jarmark wyrobów rzemieślniczych odbywać się będzie dwa razy w roku na wiosnę i w jesieni. Przewidziana jest narazie budowa 60 do 100 stoisk wyłącznie dla rzemieślników.

NOWOGRÓDEK

— **Komisja eksportowa przy Nowogródzkiej Izbie Rzemieślniczej.** Na ostatniem posiedzeniu Rady Izby, powołano Okręgową Komisję Eksportową przy Izbie. Z zebranych dotychczas danych z okręgu Nowogródzkiej Izby Rzemieślniczej wynika, że z terenu nowogródczyzny w **pierwszym rzędzie możnaby było eksportować: wędliny i** wyroby masarskie, baranice i gotowe kożuszki baranie oraz klepki do beczek.

BIAŁYSTOK

— **Wielkie polowanie na wilki.** W oklicy Krynek, odbywa się wielkie polowanie z obławą na wilki, w którem biorą udział: min. Poczt i Telegrafów Boerner, minister Sprawiedliwości Michałowski, pos. B. Miedziński, gen. Burhardt - Bukacki, gen. Ulrich. Spodziewany jest przyjazd gen. Rydza-Śmigłego. Na polowanie udał się z Białegostoku woj. białostocki p. Zyndram Kościałkowski.

„Wycinki o wycinkach"

„Wycinki o wycinkach" to tytuł dość oryginalnie brzmiący broszury, którą wydała obecnie jedyna w Polsce wytwórnia wycinków — agencja prasowa znana p. n. „Informacji Prasowej Polskiej".

Bezwątpienia celem tej broszury jest pewne zareklamowanie się „Informacji Prasowej Polskiej", jako biura wycinków i zdobycia sobie nowych abonentów. I zareklamowała się „Informacja Prasowa Polska" tą broszurą bardzo dobrze, nie uciekając się bynajmniej do środków reklamowych krzykliwych, ale wybrawszy sposób b. poważny i przekonywujący.

Broszura bowiem nie jest ani wydana, ani napisana jak mnóstwo ulotek reklamowych. Jest raczej zbiorem artykułów i informacyj na temat wycinków różnemi czasy w różnych wydawnictwach drukowanych. W broszurze zjawiają się one jakby przedruki z wycinków z tych wydawnictw ze wskazaniem, jak przy wycinkach, na fiszkach (kartkach dolepianych do wycinków) tytułu, numeru i daty wydawnictwa, z którego każdy wycinek przedrukowany pochodzi.

Nadaje to broszurze charakter zbioru dokumentacyjnego materjałów informacyjnych o wycinkach.

Całość utrzymana jest z wycinkowatością. Nawet okładka jest przedewszystkiem wycinkami...

Słusznie też w słowie wstępnem do broszury „Informacja Prasowa Polska", że broszura ta jest jakby „samookreśleniem się wycinka" oraz „samookreśleniem się jego niezbędności w łańcuchu ogniw, przez które przechodzi informacja prasowa w skomplikowanej organizacji informacyjnej prasy...

I pod tym względem broszura „Informacji Prasowej Polskiej" żądanie swe spełniła w takim stopniu, jak i pod względem reklamowym. Spełniła je dobrze i dlatego zasługuje na przeczytanie jej jako jednego z przyczynków ciekawszych w literaturze dotychczasowej prasy.

t. g.

Filmja

PLAN W — *Kino „Atlantic"*. Ciekawy film „British International Pictures", ilustrujący działalność Intelligence Service'u w czasie wojny światowej. Tym razem tłem filmu są dzieje oficera angielskiego w tajnej misji w Niemczech. Film nie pretenduje na nazwę arcydzieła, są w nim pewne niedociągnięcia, lecz całość jest poprawna i nie pozbawiona wartościowych momentów z punktu widzenia kina. Widzimy więc tu, obok scen salonowych, pojedynek lotniczy, wybuch dynamitu i t. d.

Film jest całkowicie mówiony, przyczem przyjemnie jest odpocząć po amerykańskim bełkocie, słuchając czystą mowę angielską.

Nad program: tygodnik Fox'a. — Program nadaje się dla młodzieży.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Sobota dn. 13 lutego

DZIŚ: † Katarzyny P. JUTRO: Walentego kapł.
Wschód słońca 6 58 zachód słońca 16.43
Przybyło dnia 2 01
Wschód księżyca 8.47, zachód księżyca —.
Długość dnia 9 45

OGÓLNE

— W SPRAWIE KONCESYJ NA LINJE KOLEJOWE

Wniesiony do Sejmu projekt nowelizacji ustawy o koncesjach na linje kolejowe przewiduje m. in., że udzielanie pozwoleń na budowę kolejek lokalnych do użytku prywatnego, jak kolejek fabrycznych, rolnych i t. p. należeć będzie do Min. Komunikacji, które również sprawować będzie nad niemi dozór, bądź samodzielnie, bądź za pośrednictwem upoważnionych dyrekcyj kolejowych. W związku z tym projektem, sfery gospodarcze wysuwają postulat, aby kolejki, znajdujące się wewnątrz terytorjów fabrycznych nie były wyodrębnianie z pośród innych urządzeń fabrycznych oraz aby nadzór nad niemi sprawowały również władze administracji ogólnej, np. władze powiatowe.

— NIEPRAWDZIWE POGŁOSKI O PODROŻENIU PASZPORTÓW ZAGRANICZNYCH

W związku z pogłoskami o projektowanem rzekomo podwyższeniu opłat za paszporty zagraniczne, zarówno jednorazowe jak i wielokrotne, dowiadujemy się ze źródeł oficjalnych, że pogłoski te są zupełnie bezpodstawne i żadne podwyższenie opłat za paszporty zagraniczne nie jest przez władze zamierzone.

— OSTRZEŻENIE DLA WYJEŻDŻAJĄCYCH ZAGRANICĘ

W niektórych krajach np. w Austrji, w Niemczech i t. d. wprowadzone zostały w ostatnich miesiącach rygorystyczne przepisy, poddające, pod groźbą konfiskaty, przymusowej rejestracji przywożone, wywożone i przewożone, dewizy, waluty, papiery wartościowe i t. p. Osoby, wyjeżdżające zagranicę, powinny więc zaznajomić się z przepisami walutowo-dewizowemi krajów, do których się udają, lub przez które przejeżdżają. W szczególności osoby te pamiętać muszą, aby, w swym własnym interesie, zgłaszały przy wjeździe do danego kraju ilość posiadanych przez siebie dewiz, walut, papierów wartościowych i t. p., celem umieszczenia odnośnego zapisku w paszporcie, względnie celem otrzymania pozwolenia, uprawniającego do powrotnego wywozu tych pieniędzy.

— ZJAZD DELEGATÓW IZB RZEMIEŚLNICZYCH

Dnia 29-go lutego r. b. rozpocznie się w lokalu Rady Izb Rzemieślniczych 8-dniowy Zjazd Delegatów, reprezentujących wszystkie Izby Rzemieślnicze. Porządek dzienny obejmuje między innemi sprawozdanie dyrektora z działalności Rady, sprawozdanie rachunkowe za rok 1931, sprawę statystyki rzemiosła polskiego, zagadnienie eksportowe, sprawy prowadzenia warsztatów nielegalnych, sprawę egzaminów czeladniczych i dokształcania zawodowego i t. d.

— SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI PRZEZ POLSKI BANK PRZEMYSŁOWY

Na zwyczajnem walnem zgromadzeniu akcjonarjuszów Polskiego Banku Przemysłowego, które odbędzie się 5 marca, zarząd Banku wystąpi z wnioskiem o sprzedaż nieruchomości w Drohobyczu, Krakowie, Krośnie, Lwowie i Łodzi. Ponadto zarząd Banku złoży sprawozdanie i bilans z działalności swej do dnia 31 grudnia 1931 r. Wartość bilansowa nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży wynosi około 7 miljonów zł.

Należy przypomnieć, że wprowadzony w swoim czasie nad Bankiem nadzór sądowy został uchylony, w związku z zawarciem umowy z wierzycielami.

— TRANSPORTY EMIGRANTÓW DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Najbliższy transport emigrantów do Stanów Zjednoczonych wyjeżdża z Warszawy w dniu 29 b. m. Z Gdyni emigranci odpłyną do Nowego Jorku na pokładzie statku „Kościuszko“ w dniu 4 marca b. r. Następny transport emigrantów do Stanów Zjednoczonych odjedzie z Gdyni dopiero w dniu 7 kwietnia, zatem emigranci, którym w międzyczasie upływa termin ważności wiz, powinni starać się wyjechać najbliższym transportem.

MIEJSKIE

— Z TOW. NAUK. WARSZ.

Dziś o godz. 6-ej wiecz. w siedzibie Tow. Nauk. Warsz. odbędzie się posiedzenie Wydziału nauk matemat.-fizycznych T-wa, na którem wygłoszą referaty: p. Wacław Sierpiński — O rozkładzie płaszczyzny na krzywe; p. Alfred Tarski — O własnościach geometrycznych miary Banacha; pp. Ludwik Szperl i Wład. Wiorogórski — O aldehydzie selenowo-benzoesowym.

— NOWA WYSTAWA W INSTYTUCIE PROPAGANDY SZTUKI

Dziś o godz. 17-ej P. Prezydent Rzplitej otworzy wystawę Towarzystwa „Sztuka“ w salonach Instytutu Propagandy Sztuki, Królewska 13. Wystawa obejmie zbiorowy pokaz rzeźb Xawerego Dunikowskiego, które zapełnią dużą salę Instytutu, pośmiertną wystawę dzieł Edwarda Trojanowskiego oraz obrazy Axentowicza, Borysowskiego, Borowskiego, Boznańskiej, Czajkowskiego, Dadleza, Filipkiewicza, Jarockiego, Kamockiego, Kędzierskiego, Mehoffera, Pautscha, Podgórskiego, Sichulskiego i Weissa.

— NOWY SALON SZTUKI

Otwarta została dnia 11 b. m. w salach, przeznaczonych na stały salon sztuki w t. zw. podziemiach Domu Towarowego „Bracia Jabłkowscy“ ciekawa wystawa obrazów, w której udział biorą: J. Bobińska-Paszkowska, A. Kędzierski, T. Cieślewski (ojciec), T. Ziomek, M. Trautman, K. Korczak-Mleczko, Adam Röhrenscheff i inni. Nadto zamieszczono tu szereg prac nieżyjących już mistrzów Wojciecha Gersona, Juljana Fałata, Gustawa Pillatiego i Czesława Nowocienia. Wystawa otwarta codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt, od godz. 10 rano do 7 wieczorem. Wejście bezpłatne.

— ODCZYT KSIĘŻNEJ MURAT O INDOCHINACH

W Sali Tow. Hygjenicznego, jak zapowiadaliśmy, odbył się wczoraj o godz. 8. 30 odczyt księżnej Murat p. t. „Czar Indochin“ ilustrowany interesującemi zdjęciami filmowemi dającemi obraz całego kraju z jego zabytkami. Odczyt, który się odbył pod protektoratem p. ambasadorowej Laroche zgromadził elitę towarzyską stolicy i licznych przedstawicieli korpusu dyplomatycznego.

— ZGROMADZENIE PROGRAMOWO-BUDŻETOWE KOMITETU STOŁECZNEGO L. O. P. P.

Dziś o godz. 19-ej odbędzie się w Instytucie Aerodynamicznym zgromadzenie programowo-budżetowe komitetu stołecznego Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej. W obradach wezmą udział delegaci wszystkich kół stołecznych L. O. P. P. Na zgromadzeniu ustalony zostanie budżet komitetu stołecznego L. O. P. P. na rok 1932, który przewidywany jest w wysokości pół miljona złotych.

— W SPRAWIE PRODUKCYJ ARTYSTYCZNYCH W KINACH DŹWIĘKOWYCH

Polski Związek Artystów Widowiskowych, przedłożył naczelnemu komitetowi do spraw bezrobocia memorjał w sprawie uchwały związku właścicieli teatrów świetlnych, zabraniającej przedsiębiorcom kinowym urządzania w kinematografach dźwiękowych produkcyj artystów. Skutkiem tej uchwały, utraci pracę na terenie Warszawy około 60 artystów, oraz około 45 muzyków, zatrudnionych przy produkcjach artystycznych. Z uwagi na rosnącą falę bezrobocia, artyści zwracają się do Naczelnego Komitetu, aby interwenjował w tej sprawie i nie dopuścił do powiększania i tak wielkiego bezrobocia wśród rzesz artystycznych.

W sprawie reorganizacji służby zdrowia w Polsce

Minister Pracy przyjął delegację posłów - lekarzy w osobach przewodniczącego sejmowej komisji zdrowia, dr. Dybowskiego z Krakowa, dr. Brokowskiego z Wilna, dr. Domaszkiewicza ze Lwowa, oraz dr. Krawczyńskiego z Sandomierza.

Delegacja przedłożyła ministrowi memorjał w sprawie reorganizacji służby zdrowia w Polsce na zasadzie zespolenia agend opieki społecznej z agendami służby zdrowia Ministerjum Spraw Wewnętrznych. W memorjale przedstawiona jest konieczność nietylko mechanicznego przegrupowania istniejącej obecnie organizacji służby zdrowia z jednego ministerjum do drugiego, lecz całkowitego ześrodkowania wszystkich agend służby zdrowia i opieki społecznej w Polsce w jednej jednostce organizacyjnej w Min. Pracy i Opieki Społecznej.

Memorjał został przychylnie przyjęty przez p. ministra, który oświadczył delegacji, iż zagadnieniem tem zajmuje się już dawno i pragnie, aby w tak ważnej sprawie wykorzystały prawo inicjatywy organizacje lekarskie, a przedewszystkiem izby lekarskie. Ten sam memorjał delegacja złożyła już uprzednio min. Pierackiemu, który również zgodził się zasadniczo z wskazanemi zasadami reorganizacji służby zdrowia. Memorjał w tej samej sprawie przedłożony zostanie również prezesowi Rady Ministrów.

Ciągnienie Loterji

Wczoraj, w drugim dniu ciągnienia 4-ej klasy 24-ej polskiej loterji państwowej wylosowano następujące wygrane:

30.000 zł. — 129269.

2.000 zł. — 135397.

600 zł. — 142872.

450 zł. — 12067 36554 101438 131536 159671.

400 zł. — 8324 22866 23892 33103 34578 58672 68762 73890 111434 143577 145019 155789.

Z sądów

DRUGA ROZPRAWA PRZED SĄDEM DORAŹNYM

Wczoraj toczyła się druga z rzędu rozprawa sądu doraźnego w Warszawie. Przed sądem doraźnym stanął 28-letni Hieronim Chmielewski, który w dn. 23 stycznia w Jabłonnie zabił siekierą służącą 16-letnią Marjannę Walendziakównę i usiłował w ten sam sposób zamordować swą żonę Stanisławę, zadając jej siekierą dwa ciosy w twarz. Na rozprawie osk. Chmielewski przyznał się do popełnienia zbrodni, stwierdzając, że dokonał jej pod wpływem alkoholu. Przed sądem przesunął się liczny korowód świadków, którzy określali oskarżonego jako człowieka niezrównoważonego, nerwowego i nadużywającego alkoholu. M. in. zeznawała żona oskarżonego, którą pogotowie przywiozło ze szpitala, gdzie dotąd jeszcze przebywa na kuracji. Chmielewska odmówiła zeznań, oświadczając jedynie, że przebacza mężowi.

Ponieważ ekspertyza psychjatryczna, przeprowadzona przez dr. Łuniewskiego i Dreszera wykazała, że oskarżony jest typem psychopatycznym o braku równowagi emocjonalnej sąd doraźny postanowił na wniosek prokuratora i obrońcy sprawę przekazać do rozpatrzenia w trybie postępowania zwykłego.

Z Teatrów

OPERA. Dziś i jutro wieczorem opera komiczna J. Straussa p. t. **„Noc w Wenecji“** w doskonałej obsadzie z pp. Karwowską, Szczepańską, Doboszem, Popławskim i in.

NARODOWY. Dziś 3-aktowa sztuka Stan. Miłaszewskiego **„Drugie imię miłości“** z Gorczyńską, Samborskim i Wesołowskim w rolach naczelnych. W końcu przyszłego tygodnia arcydzieło szyllerowskie **„Don Karlos“**.

Jutro, o godz. 4-ej popoł. po raz pierwszy po cenach zniżonych **„Fortepian“** Szaniawskiego.

NOWY. Dziś i jutro dramat W. Sommerset Maughana p. t. **„Święty płomień“**. W rolach naczelnych: M. Duleba, H. Gromnicka, K. Ankwiczówna, W. Biegański, Łuszczewski.

LETNI. Dziś i jutro **„Omal nie noc poślubna“** z Malicką, Osterwą, Grabowskim, Gellówną, Hnydzińskim.

W niedziele, o godz. 4-ej popoł. po raz ostatni dla szerszej publiczności wesoła komedja Zygmunta Przybylskiego **„Wicek i Wacek“**.

W próbach końcowych pod kierunkiem reżyserskim J. Śliwickiego nowa komedja W. Rapackiego **„Cichy wspólnik“** z Ćwiklińską, Leszczyńskim i Fertnerem. Premjera w połowie b. m.

POLSKI. Dziś powtórzenie premjery sztuki Katajewa **„Defraudanci“**, w reżyserji Aleksandra Zelwerowicza, który jednocześnie gra jednego z tytułowych bohaterów sztuki.

Jutro, o godz. 4-ej popoł. po cenach zniżonych **„Panna Młoda z dachu“** z p. Lubieńską w roli tytułowej.

MAŁY. Dziś **„Szczęście od jutra“** z Milą Kamińską, Gryf Olszewską, Zelwerowiczem, Boneckim i Pawłowskim.

Jutro, o g. 4-ej popoł. po cenach zniżonych poraz 65-ty **„Dr. Julja Szabo“** z Romanówną i Maszyńskim.

ATENEUM. Ostatnie 2 dni **„Dam i Huzarów“** Stefana Jaracza.

W poniedziałek teatr nieczynny z powodu generalnej próby z **„Panny Maliczewskiej“** G. Zapolskiej. Sztukę tę wystawia Ateneum we wtorek, dn. 16-go b. m. z okazji 10-ciolecia śmierci znakomitej pisarki. Udział w przedstawieniu biorą: pp. Mira Zimińska, Buczyńska, Dehnelówna, Perzanowska, Daniłłowiczówna, A. Mara, oraz pp. Chmielewski, Daniłłowicz, Łuszczewski, Zawistowski, Krell, Fidler. Reżyseruje St. Perzanowska.

„BANDA“. Dziś znakomita rewja **„Banda Naprzód“** z H. Ordonówną i Lodą Halamą na czele zespołu.

„WESOŁE OKO“. Dziś rewja **„Bawmy się w miłość“**.

„MORSKIE OKO“. Dziś i jutro rewja p. t. **„Przez dziurkę od klucza“**. Udział biorą: Halama, Parnel, Stanisław Gruszczyński, Leon Wyrwicz, J. Sokołowska i in.

QUI PRO QUO. Teatr **„Qui pro Quo“**, pod kierownictwem artystycznem p. Jerzego Boczkowskiego, otwiera w najbliższych dniach podwoje. Na otwarcie dana będzie wielka rewja aktualno - polityczna.

„NOWY ANANAS“. Dziś premjera wielkiej rewji p. t. **„Powszechne rozbrojenie“** z udziałem nowozaangażowanego zespołu z pp. Hanką Runowiecką, Martówną, Zmichorowską, Grewiczówną, Belskim, Jastrzebcem, Ciesielskim i in. na czele. Codziennie 2 przedstawienia o godz. 7 m. 45 i 9 m. 45.

BEZPŁATNY TEATR DLA WSZYSTKICH w Łazienkach (Pomarańczarnia), codziennie 2 przedstawienia: o g. 12-ej i o g. 4-ej popoł. dla wszystkich p. t. **„Miała baba koguta“**.

CYRK STANIEWSKICH. Dziś, o g. 4 m. 15 i 8 m. 15 powtórzenie premjery nowego programu. 16 światowych atrakcyj i 120 krokodyli kapitana Walla.

KONCERT LAUREATÓW WYŻSZEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ IM. CHOPINA. Drugi koncert laureatów Wyższej Szkoły Muz. im. Chopina, odbędzie się dziś, 13-go b. m. w sali Konserwatorjum. Obfity program wypełnią trzy młode artystki: pianistka Marja Barówna, która zaproszona została na koncerty do Moskwy, skrzypaczka Nina Stokowska, która koncertowała już z wybitnem powodzeniem w Austrji, Czechosłowacji, Rosji i na Łotwie oraz obdarzona pięknym głosem sopranistka Romualda Zambrzycka.

Repertuar kinoteatrów

Apollo (Marszałkowska 106): — **„Cham“**.
Atlantic — (Chmielna 33): — „Plan W“.
Capitol — „Romanse cygańskie“.
Casino (Nowy Świat): — **„Ułani... ułani...“**
Colosseum (Nowy Świat): — „Przygoda miłosna“.
Hollywood — „Szyb L. 23“.
Majestic — „Gloria“.
Filharmonja — „Aniołowie piekła“.
Palace (Chmielna 9): — „W mrokach wielkiego miasta“.
Pan (Nowy Świat 40): — „Romanse cygańskie“.
Stylowy (Marszałkowska 108): — **„Bezimienni bohaterowie“**.
Światowid (Marszałkowska 111) — **„Tragedja amerykańska“**.

ŻYCIE GOSPODARCZE

PRZYMUS STOSOWANIA KRAJOWYCH SUROWCÓW ROLNICZYCH W PRZEMYŚLE

W całokształcie poczynań rządu, zmierzających do odciążenia niezwykle trudnej sytuacji rolnictwa, podkreślić należy doniosłą inicjatywę, podjętą ostatnio w sprawie zastąpienia rolniczych surowców zagranicznych, surowcami krajowemi we wszystkich gałęziach wytwórczości, w których realizacja tego projektu przyczyniłaby się jednocześnie do ograniczenia importu. Sprawy te były ostatnio przedmiotem rozważań na terenie rządu oraz izb przemysłowo-handlowych. Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie odbyła szereg specjalnych konferencyj, wypowiadając się zasadniczo za tezą rządu o konieczności zastąpienia surowców zagranicznych surowcami krajowemi. Mając jednak na względzie trudności techniczne, jakie powstałyby w razie radykalnej realizacji tego projektu, samorząd gospodarczy wypowiedział się za porozumieniem rolnictwa i przemysłu, a przeciwko projektowanej przez rząd ustawie ramowej, jako całości. Ramowe traktowanie tego zagadnienia mogłoby przynieść poszczególnym przemysłom poważne szkody ze względu na specyficzne warunki cen, kredytu i t. p. Tylko więc dobrowolne porozumienie przemysłu i rolnictwa w każdej branży i wydanie ustaw na tych porozumieniach opartych, normujących dla każdego artykułu rolniczego stosunek procentowy surowca krajowego do zagranicznego, doprowadziłoby istotnie do pozytywnych wyników z dużą korzyścią zarówno dla rolnictwa, przemysłu, jak i bilansu państwa.

Na terenie rządu zagadnienia te bada specjalna komisja opinjodawcza przy Min. Rolnictwa. Komisja ta w wyniku szeregu narad ustaliła pewne tezy, stwierdzając w nich, że trudności eksportu rolniczego wysunęły szereg zagadnień organizacyjnych, kredytowych, taryfowych i t. p. Doniosłe te zagadnienia mogą być rozwiązane przy współpracy specjalnych mieszanych komisyj rolniczo-przemysłowych dla poszczególnych gałęzi przemysłu.

Opierając się na opinji samorządu gospodarczego i komisji gospodarczej przy Min. Rolnictwa, opracowany został ostatnio projekt ustawy w całkowitym lub częściowym przymusie zużywania surowców krajowych. Projektowana ustawa upoważnia Min. Rolnictwa, Min. Skarbu oraz Min. Przemysłu i Handlu do wydawania rozporządzeń o używaniu w pewnym stosunku surowców pochodzenia krajowego. Rozporządzenia te wydawane będą po zasięgnięciu opinji izb przemysłowo-handlowych i zainteresowanych organizacyj gospodarczych.

Celem realizacji przymusu o stosowaniu surowców krajowych utworzona zostaje centralna organizacja dla rejestracji wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych, objętych ustawą, t. j. takich, w których surowce zagraniczne można zastąpić surowcami pochodzenia krajowego. Przedsiębiorstwa te będą musiały zaprowadzić specjalne księgi, w których figurować będą wszystkie dane, dotyczące używania przez te zakłady przemysłowe surowców krajowych i zagranicznych. Na podstawie art. 5 ustawy, nadzór nad tą organizacją sprawować będzie Min. Przemysłu i Handlu za pośrednictwem władz administracyjnych, izb przemysłowo-handlowych lub wyznaczonych przez ministra organizacyj gospodarczych. Zasady nadzoru nad przedsiębiorstwami, objętemi ustawą, omawiają artykuły 6 i 7 ustawy.

Nietylko przedsiębiorstwa przerabiające surowce zagraniczne lub krajowe, ale i osoby, trudniące się pośrednictwem przy dostawie surowców, zostały objęte ustawą. Sa to przedstawiciele firm zagranicznych i krajowych domów importowych, importujących surowce zagraniczne, lub trudniące się ich sprzedażą w kraju. Osoby te obowiązane są, zgodnie z art. 8 ustawy, udzielać wszelkich informacyj organom nadzorczym, utworzonym w związku z powstaniem centralnego rejestru przedsiębiorstw przemysłowych, objętych ustawą. Przekroczenie ustawy podlegać będzie karze konfiskaty surowców pochodzenia zagranicznego i wytworzonych z nich produktów, lub karze grzywny względnie aresztu do jednego miesiąca lub też karom tym łacznie. Niestosowanie się do ustawy osób pośredniczących w dostawie surowców, podlegać będzie karom grzywny lub aresztu. Karane będą wreszcie przedsiębiorstwa, które nie zarejestrowały się w centralnym rejestrze przedsiębiorstw objętych ustawą. Surowe kary przewidziane są w końcu dla kontrolerów, którzy nie zachowali tajemnicy kontrolowanych przez nich przedsiębiorstw przemysłowych.

Ustawa o całkowitem lub częściowem zużywaniu surowców krajowych w przemyśle, wchodzi w życie w okresie 3 miesięcy po jej ogłoszeniu. Sądzić należy, że ustawa ta w oparciu o współdziałanie z Izbami Przemysłowo-Handlowemi i zainteresowanemi organizacjami gospodarczemi wywrzeć powinna dodatni wpływ na sytuację rolnictwa przez zwiększenie produkcji surowców krajowych i wzrost rentowności tych gałęzi przemysłu rolniczego.

Odraczanie i umarzanie zaległości podatkowych

W związku z zamieszczoną w jednem z pism pogłoską, jakoby min. Skarbu wydało jakiś poufny okólnik do władz skarbowych, zalecający przyśpieszenie egzekucyj podatkowych w Rolnictwie, P. A. T. upoważniona jest do kategorycznego stwierdzenia, że wiadomość ta jest nieprawdziwa; żaden taki okólnik wydany nie był.

Natomiast zgodnie z zapowiedzią p. ministra Rolnictwa rząd wniósł w dniu wczorajszym do Sejmu projekt ustawy o spłacie zaległości podatkowych. Ustawa ta zawiera upoważnienie dla p. ministra Skarbu do odraczania i rozkładania na raty oraz umarzania w części lub całości zaległości w podatkach państwowych oraz niektórych daninach komunalnych, jak również do obniżania i umarzania kar za zwłokę, odsetek za odraczanie i kosztów egzekucyjnych pobieranych od tych zaległości.

* * *

Projekt ustawy o spłacie zaległości podatkowych, uchwalony na ostatniem posiedzeniu Rady Ministrów, ma na celu uregulowanie sprawy zaległości podstawowych. Jest to ustawa, zawierająca ramowe upoważnienie dla ministra skarbu w kierunku wydawania odpowiednich zarządzeń, zmierzających do odraczania, bądź częściowego umarzania zaległości podstawowych, jak też zmniejszania lub umarzania kar za zwłokę, odsetek za odroczenie oraz kosztów egzekucyjnych. Projekt ustawy umożliwia więc ministrowi skarbu zamianę wierzytelności podatkowych na inny rodzaj zobowiązań, które byłyby spłacane w mniejszych lub większych ratach w czasie późniejszym. Podkreślić należy, że projekt tej ustawy nie jest amnestją podatkową i wszelkie ulgi, jakie w spłacie zaległości podatkowych przyzna **min. Skarbu, będą organicznie związane** z punktualnem wpłacaniem bieżących należności podatkowych. Zachodzi bowiem konieczność oderwania się od stale narastających zaległości zarówno w interesie skarbu, jak i podatników. Wobec tego, że projekt ustawy zawiera upoważnienie jedynie w odniesieniu do zaległości, nie należy spodziewać się, aby mogły być stosowane jakiekolwiek ulgi do należnych podatków bieżących, tembardziej, że trzeba wziąć pod uwagę, iż skarb państwa po zastosowaniu ulg do zaległości musi mieć zapewnione wpływy na obecne potrzeby i wydatki państwa.

Należy spodziewać się, że projekt ten, który został już przesłany do Sejmu, rozpatrzony i uchwalony będzie w szybkim terminie, co da rządowi podstawę do wydania zarządzeń, regulujących sprawę zaległości podatkowych.

Jednocześnie skierowany został do Sejmu projekt ustawy o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych. Projekt ten zmierza do ześrodkowania w rękach władz skarbowych całej akcji egzekucyjnej w odniesieniu do świadczeń, podlegających ściąganiu w trybie administracyjnym. Projekt ustawy ma zapewnić państwu prowadzenie jednolitej polityki egzekucyjnej, aby w ten sposób uniknąć kierowania akcji egzekucyjnej z tytułu różnych świadczeń przez rozmaite organy na tych samych płatników. W ten sposób uniknie się również wyczerpywania niektórych płatników i stworzy podstawy dla bardziej równomiernego egzekwowania należności.

— DEFICYT BUDŻETOWY AUSTRJI

Według tymczasowych obliczeń, **deficyt budżetowy Austrji wynosił w r. 1931 przeszło 200 miljonów szylingów.** Deficyt kolei austrjackich w r. 1931 **wyniósł blisko 80 miljonów szylingów.**

Poważne ulgi dla rolnictwa w spłacie zaległości Kasom Chorych

Minister Pracy wydał Kasom Chorych na terenie woj. poznańskiego i pomorskiego zarządzenie, ustalające zasady spłat zaległości z tytułu składek do Kas Chorych przez pracodawców rolnych.

Za zaległości uznane zostały sumy zaległych składek wraz z odsetkami za zwłokę za czas do 1 stycznia 1932 r.

Spłata zaległości rozpocznie się dopiero w dniu 1-ym stycznia 1933 r. Rozłożona ona została w ten sposób, że w roku 1933 pracodawcy spłacą 10 proc. zaległości, w roku 1934 — 15 proc., następnie zaś w latach 1935, 1936, oraz 1937 — po 25 proc. zaległości.

Ponadto wysokość kar za zwłokę została obniżona w ten sposób, że w żadnym wpyadku nie może ona przekraczać 12 proc. zaległych składek.

Wywóz kartofli sadzeniaków do Francji

Wychodzący w Paryżu dwutygodnik „Agence Economique Agricole", zajmuje coraz bardziej ugruntowane stanowisko w gospodarczej służbie informacyjnej.

W ostatnim numerze „Agence" znajdujemy artykuł oświetlający znaczenie polskich ziemniaków-sadzeniaków dla rynku francuskiego. „Polska jest — czytamy — drugim po Niemcach w Europie producentem kartofli. Francja, jako kraj, zmuszony do importowania ziemniaków, od dłuższego już czasu interesowała się polską produkcją. Dotychczas jednak, przeszkodą w zorganizowaniu na większą skalę francuskiego importu z Polski była zła organizacja eksportu polskiego, która spowodowała wśród francuskich importerów brak zaufania do polskich kartofli. Z zadowoleniem więc donosi paryska „Agence" o zorganizowaniu przez polskich rolników pod kontrolą ministerjum Rolnictwa „Syndykatu producentów selekcjonowanych ziemniaków do sadzenia", dodając, że powstanie tej instytucji, wzorowanej na podobnych organizacjach holenderskich, otwiera szerokie pole dla polskiego eksportu ziemniaków.

Brytyjska konferencja gospodarcza

Termin imperjalnej brytyjskiej konferencji gospodarczej ustalony został na dzień 18 lipca bież roku. Konferencja ta, która odbędzie się w Ottawie, posiadać będzie olbrzymie znaczenie dla życia gospodarczego całego świata, gdyż ma być tam przyjęta już szczegółowo opracowana angielska taryfa celna, wniesiona ostatnio w postaci ramowej ustawy do parlamentu angielskiego. Do czasu zakończenia konferencji w Ottawie, żadne pertraktacje pomiędzy Anglją, a państwami zagranicznemi w sprawie jakichkolwiekbądź zmian celnych nie będą przeprowadzone, Dopiero po tym terminie będą mogły nastąpić rokowania, podjęte celem usunięcia olbrzymich trudności, spowodowanych w całym szeregu krajów przez wprowadzenie angielskich ceł ochronnych.

INFORMACJE

— ROKOWANIA O EKSPORT WĘGLA NA RYNKI SKANDYNAWSKIE

Do Warszawy przybyło 8-miu delegatów federacji węglowych importerów skandynawskich, celem zawarcia układu z kopalniami polskiemi co do sprzedaży naszego węgla na rynkach północnych. Federacja reprezentuje większość importerów węglowych Danji, Szwecji i Finlandji. Według informacji prasy, po dwudniowych naradach osiągnięto podobno porozumienie. Jest ono jednak trzymane w ścisłej tajemnicy, ze względu na konkurencję węgla angielskiego.

— ZAKAZY PRZYWOZU

W „Dzienniku Ustaw" R. P., nr 9, ogłoszone zostało rozporządzenie o uzupełnieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1931 r. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów.

Uzupełnienie to polega m. in. na wprowadzeniu zakazu przywozu śledzi i świeżych i mrożonych oraz skór podeszwowych. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

— WYWÓZ SPIRYTUSU W STYCZNIU ROKU BIEŻĄCEGO

Ze względu na silną konkurencję ze strony Węgier i Holandji, eksport spirytusu polskiego napotyka na duże trudności. Według danych spółki eksportowej „Spirytus", wywieźliśmy w styczniu r. b. zagranicę 188 tys. litrów spirytusu rektyfikowanego, wobec 13 tys. litrów w tymże miesiącu roku poprzedniego i 493 tys. litrów w grudniu 1931 r. Transporty spirytusu były kierowane do Francji i Szwajcarji przez Gdynię i Gdańsk.

— POWAŻNY SPADEK WYWOZU DRZEWA

Wartość wywozu materjałów i wyrobów drzewnych **za cały rok 1931, wynosiła 225 miljonów złotych, co w porównaniu z sumą 348 miljonów złotych w roku poprzednim stanowi spadek o przeszło 35 proc.**

ENCYKLOPEDJA ŻYCIA CODZIENNEGO

KALENDARZ-ALMANACH

DNIA POLSKIEGO

Wszystko dla wszystkich na 304 stronach

CENA 2 zł.

Czytelnicy, którzy zgłoszą się wprost do naszej Administracji (ul. Szpitalna 1), korzystają ze zniżonej ceny Zł. 1.50 za egzemplarz broszurowany.

NIEZBĘDNY W KAŻDYM DOMU

Wyciąć i przesłać jako druk:

Do Admin. DNIA POLSKIEGO w Warszawie, ul. Szpitalna 1

Proszę nadesłać .... egz. Kal. Alm.

Należność Zł. .... przekazuje na P.K.O. Nr. 8.575

Nazwisko..........

Adres..........

Loterja fantowa na głodnych ślązaków

Wzmagające się z dnia na dzień bezrobocie na terenie województwa śląskiego wtrąca coraz to liczniejsze rzesze ludu roboczego w otchłań nędzy. Ulżyć tym masom, obronić przed czyhającym na nie polipom komunizmu, niedopuścić do czynów rozpaczliwych, jakich podejmuje się łatwo człowiek przymierający głodem, jest obowiązkiem całego społeczeństwa bez względu na przekonania polityczne i narodowość.

Komitet do Spraw Bezrobocia na Śląsku nie wymaga od społeczeństwa innych dzielnic składania ofiary, a zachęca jedynie do kupna losów urządzanej obecnie wielkiej loterji fantowej na rzecz rodzin bezrobotnych. Jest to gigantycznych rozmiarów impreza handlowa wśród uczestników której rozlosowane zostaną drogocenne fanty na dziesiątki tysięcy złotych, przyczem wartość fantów przekracza tysiąckrotnie cenę losu.

Nie sposób wymienić nawet gatunków towarów przeznaczonych na fanty, których ilość przekracza 10.000 szt. Znajduje się wśród nich wielka ilość okryć z futer szlachetnych, zagraniczne i krajowe dywany, luksusowe meble i tkaniny, wyroby ze złota i srebra i t. d.

Cena losu wynosi tylko 2 zł. Do nabycia we wszystkich kolekturach Polskiej Państwowej Loterji Klasowej.

Radjo

KONCERT JUBILEUSZOWY FILHARMONJI WARSZAWSKIEJ

We wtorek 16 b. m. o godz. 20.15 Polskie Radjo transmitować będzie z Filharmonji Warszawskiej koncert jubileuszowy. Filharmonja dożyła wieku lat trzydziestu. Z pierwotnych wykonawców pierwszego koncertu Filharmonji 5 listopada roku 1901 wystąpi we wtorek pierwszy dyrygent Filharmonji, dyrektor Emil Młynarski. W orkiestrze pozostał tylko jeden już artysta najdawniejszej Filharmonji — wiolonczelista p. Izydor Lewak. Obok dyrektora Młynarskiego wystąpią jeszcze inni kapelmistrze oddawna związani z Filharmonją: Pietr Maszyński, Grzegorz Fitelberg i Józef Oziminski, który od roku 1908-go prowadzi poranki symfoniczne w Filharmonji. Solistą będzie Aleksander Michałowski, nestor polskich pianistów i Ada Sari, która wykona nowość: warjacje Stanisława Niewiadomskiego na temat pieśni Chopina „Gdybym ja była słoneczkiem na niebie“.

ODCZYTY I FELJETONY

Dnia 16 b. m, o godz. 15.25 odczyt na temat aktualny wygłosi p. Marja Karczewska — przewodnicząca Rady Naczelnej Gospodarczego Wykształcenia Kobiet. Prelegentka mówić będzie „o praktykach i praktykantkach w gospodarstwie domowem“.

Tegoż dnia o godz. 16.20 będą mogli radjosłuchacze odbyć wraz z p. Marcelim Nałęcz-Dobrowolskim ciekawą podróż „od rzeki św. Wawrzyńca do Pacyfiku“.

O godz. 17.10 prof. Witold Wilkosz w odczycie transmitowanym z Krakowa p. t. „Węzły gordyjskie i labirynty“ zainteresuje szeroki ogół radjosłuchaczów najciekawszemi a jednak mało znanemi wiadomeściami z dziedziny topologji.

Wreszcie o godz. 20.00 znakomity uczony, prof. Tadeusz Zieliński, wygłosi przed mikrofonem warszawskim feljeton na temat — „Wilamowie i Nietzsche“.

TRANSMISJA RADJOWA Z CYRKU

W poniedziałek dnia 15-go lutego o godz. 10.20 wiecz. mikrofon radjowy odbędzie niezmiernie ciekawą wędrówkę za kulisy Cyrku warszawskiego. Będzie to pierwsza w Polsce transmisja z areny cyrkowej — niezmiernie ciekawa próba zradjofonizowania widowiska cyrkowego i wtajemniczenia radjosłuchaczów w zakulisowe strony życia artystów cyrkowych.

Usłyszymy więc przez radjo słynnych klownów muzykalnych Bim-Bom, dalej dźwięki „orkiestry“... tresowanych małpek, dowiemy się o najbardziej atrakcyjnych momentach popisów akrobatycznych, będziemy słuchali syku rozłoszczonych krokodyli. Doborowa orkiestra Cyrku pod batutą dyr. Furmańskiego.

WTOREK

16 lutego

12.10 — Płyty gramofonowe. **14.45** — Płyty. **15..15** — „Chwilka lotnicza“. **15.25** — „Praktyki i praktykantki w gospodarstwach domowych“ — p. M. Karczewska. **15.45** — Giełda. **15.50** — Program dla dzieci. **16.40** — Płyty gramofonowe. **17.10** — „Węzły gordyjskie i labirynty“— prof. W. Wilkosz. **17.35** — Popularny koncert symfoniczny w wyk. ork. Filh. Warsz. **18.50** — Rozmaitości. **19.15** — „Książka rolnicza“. **19.30** — Wiad. sportowe. **19.35**— Płyty. **19.45** — Prasowy Dz. Radjowy. **20.00** — Feljeton p. t. „Wilamowitz i Nietzsche“ — prof. Zieliński. **20.15**— Koncert jubileuszowy Filharmonji Warszawskiej. Ork. Filh. pod dyr. E. Młynarskiego. G. Fitelberga i J. Ozimińskiego „Lutnia“ Warsz. pod dyr. P. Maszyńskiego Ada Sari (sopr.). Al. Michałowski (fort.) i prof. L. Urstein (akomp.). **22.50** — Muzyka taneczna z kawiarni „Gastronomja“.

Nekrologja

Edward Szydłowski, właściciel dóbr Jagodne, lat 66. Pogrzeb odbędzie się dn. 15 b. m. w Okrzei.

Jan Szanecki, inżynier cukrownik, lat 61. Pogrzeb odbędzie się w Wożuczynie dn. 15 b. m.

Leokadja Przeździecka. Pogrzeb odbędzie się dn. 13 b. m. na Powązkach, po nabożeństwie w kościele św. Aleksandra.

Krwawe zajście na zabawie

Nocy wczorajszej w domu przy ul. Leszno nr. 19 odbywała się zabawa taneczna, urządzona przez Związek piekarzy żydowskich. Nagle do lokalu wpadł, mieszkający o piętro niżej mechanik Jan Chmielewski, uzbrojony w rewolwer i zaczął strzelać do tańczących. Na sali powstała straszna panika. Kilku mężczyzn rzuciło się na strzelającego i po krótkiej walce obezwładniło go. Kule zabiły 23-letnią Chanę Siegielbaumównę i zraniły 23-letnią Cesię Lisównę.

Przybyła policja aresztowała zabójcę który tłomaczył się w komisarjacie, że zdenerwowany tańcami nie mógł zasnąć i wobec tego wpadł na salę i zaczął strzelać do bawiących się.

GIEŁDA WARSZAWSKA

NOTOWANIA URZEDOWE z dn. 13.2

WALUTY

Dolary 8.89, Holandja 360.60, Szwajcarja 174.15, Londyn 30.60 — 30.65 — 30.67, N.-Jork 8.91, Paryż 35.15, Praga 26.41, Włochy 46.40, Gdańsk 173.70.

W obrotach prywatnych płacono za 1 rubla złotego 4.92½.

PAPIERY PROCENTOWE

3% Poż. Prem. Bud. 32, 4% Poż. Inw. Ser. 94.25 — 95, 4% Poż. Inw. 87, 4% Poż. Dol. 45.50, 8% L. Z. B-ku Roln. 94, 8% L. Z. B-ku G. K. 94, 7% L. Z. B-ku Roln. 83.25, 7% L. Z. B-ku G. K. 83.25, 5% Państw. Poż. Konw. 40.25, 6% Poż. Dol. 59, 7% Poż. Stab. 55.25 — 57.25 — 55.90, 5% L. Z. m. W-wy zł. 50, 4½% L. Z. zł. 41.50, 8% Miejskie zł. 64.25 — 63 — 63.25, 10% L. Z. m. Siedlec 60.

AKCJE

Bank Polski 100.50, Parowozy 10.

Rynki zbożowe i towarowe

ZIEMIOPŁODY

WARSZAWA, 12.2. Notowano parytet wagon Warszawa za 100 kg. w handlu hurtowym w ładunkach wagonowych: żyto 24.50—25.00, pszenica dworska 27.00 — 27.50, pszenica zbierana 26.00—26.50, owies zbierany 21.50 — 22.50, owies jednol. 24.00—25.00, jęczmień na kaszę 21.25—21.75, jęczmień browarowy 23.00—24.00, groch polny jadalny 26.00 — 30.00, groch Victoria 30—34.00, rzepak zimowy 34.00 — 36.00, koniczyna czerwona surowa bez grubej kanianki 165—190, koniczyna czerwona bez kanianki o czystości do 97% 210—240, koniczyna biała surowa 250—350, koniczyna biała bez kanianki o czystości do 97% 350—450, mąka pszenna luksusowa 45.00—50.00, 4/0 40—45, mąka pytlowa 41—42, sitkowa 31—32, razowa 31—32, otręby pszenne szale 16.50—17.00, średnie 15.50—16.50, żytnie 14.50—15.00, kuchy lniane 23.00-24.00, rzep. 18.00-19.00. słonecznikowe 40—44% 18.50—19.50. peluszka 25—27, seradela podwójnie czyszczona 27—30, łubin niebieski 14.50—15.50, łubin żółty 18—20, wyka 23—25, siemie lniane bazis 90% 33—35. Obroty wynosiły 375 ton. Usposobienie spokojne.

MLEKO

WARSZAWA, 13.2. Cena za litr w hurcie loco st. zał, 0.23 gr.; loco Warszaws 0.25 gr.

MIĘSO

WARSZAWA, 12.2. Przebieg targu na Targowisku dla cielęciny i wieprzowiny tendencja zniżkowa, towar w zaofiarowaniu.

Spęd: bydła razem ———, cieląt 138, świń 1759 pozostało 148.

Płacono za 100 kg. żywej wagi loco Warszawa: cielęta 90—100 zł., świnie słoninowe 95—105 zł.

Płacono za 1 kg. mięsa loco hale hurtu. Mięso uboju warszawskiego: wołowina zady I gat. 1.20—1.25 II gat. 1.05—1.15 przody koszerne I gat. 1.35—1.45 II gat. 1.00—110. III gat. —.—.——, cielęcina zady I gat. 1.60—1.80, II gat. —.——., przody koszerne I gat. 1.80—2.00 II gat. 1.50—1.70, wieprzowina I gat. ———, II gat. 1.15—1.20. III gat. 1.05—1.10.

Mięso przywozowe: wołowina zady I gat. 1.05—1.10 II gat. 0.90—1.00, przody koszerne I gat. 0.90—1.00, II gat —.——.—, cielęcina zady I gat. 1.20—1.40, II gat. 1.00—1.15 przody koszerne I gat. 0.80—1.00 II gat. —.——.—, bukaty wieprzowina słoninowa I gat. 1.05—1.15, baranina I gat ——.

Biuletyn meteorologiczny

Dziś o godz. 10 w Warszawie ciśnienie 750.8 na poziomie 120 m., temperatura —5.5 st. C., wilgotność 93 proc., stan nieba: śnieg. Prawdopodobny przebieg pogody w Polsce: naogół chmurno, rankiem mglisto, miejscami opad śnieżny. Tempertura bez zmian. W ciągu dnia przejaśnienia. Słabe lub umiarkowane wiatry zachodnie.

OSTATNIA NOWOŚĆ!

3857

BROWNING kaliber 8 mm. (według rysunku) strzelający z metalowych naboi do celu. Patent Nr. 2295. BEZ POZWOLENIA. Cena wraz ze skórzanym futerałem tylko zł. 12.10 (zamiast zł. 35·—). 100 naboi mosiężnych alarmowych zł. 3.50. Wysyłamy za zaliczeniem pocztowem, koszta przesyłki płaci kupujący.

Fir. Handl. „MONTRE“—Warszawa, ul. Sienna 27.

Hotel-pensjonat Inż. Roszkowskiej. Stałym przyjezdnym. Jasne, czyste pokoje, woda bieżąca. Rekonwalescentom djeta. Mokotowska 41. 3941

Korepetytor pierwszorzędny, rutynowany (absolwent ekonomji politycznej), kilkuletnia praktyka w dużym domu ziemiańskim (doskonałe świadectwa) poszukuje odpowiedniej kondycji. Zakres gimnazjum matematyczno-przyrodniczego, bardzo dobry francuski. Uprzejme zgłoszenia: „Dzień Polski“ „Sumienny“ 3885

Polecam bardzo zdolnego energicznego i doświadczonego ogrodnika żon. bezdz. z 15 l. praktyką do większych ogrodów pałacowych. Okolica obojętna. Łaskawe zgłoszenia uprasza. Offert kierownik ogrodów Miłosławskich. Miłosław powiat Września Wielkp. 3930

Rolnik z ukończoną szkołą rolniczą 5 lat praktyki w majątkach Poznańskich. Lat 28 poszukuje posady pomocnika gospod. od 1 marca lub 1 kwietnia r. b. Zgłoszenie do „Dnia Polskiego“ pod Nr. 3904. 3904

OGŁOSZENIA: Za wiersz milim. szerokości szpalty red.: W tekście 60 gr., reklamy 40 gr., nekrologi do 50 mm. 20 gr., do 150 mm. 40 gr., wyżej 80 gr. Zwyczajne (6 szp.) 15 gr., tabel. i cyfrowe (6 szpalt) 25 gr. Drobne za wyraz 15 gr. Posady i prace (poszukiwane) za wyraz 8 gr. Ogłoszenia fantazyjne i firm zagranicznych o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń admin. nie odpowiada.

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA RYCZAŁTEM

PRENUMERATA: W Warszawie z odnoszeniem do domu oraz na prowincji miesięcznie zł. 5. Zagranicą mies. zł. 10. Zmiana adresu 50 gr. KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 8575

Wyd.: POL. POWSZ. SP. WYD. Drukowano w „Drukarni Mazowieckiej“, Szpitalna 1. Redaktor odpowiedzialny: ST. TELSZEWSKI